



BONA PAU

PREMSA TOROJA

Nº. 591 - Any L - MONTUÏRI - MAIG - 2002

El Molí den Gospet en primavera sembla encasellat enmig d'un prat

El Conseller d'Interior proposa elaborar la carta dels drets dels ciutadans

La nova ordenació del trànsit urbà proporcionarà una millor fluïdesa



Escrits d'un pagès, el llibre de Sion Nicolau que fa goig llegir

273 persones participaren a l'excursió de tercera edat

El CE Montuïri, a una passa de la salvació

El minibàsquet, imbatut, pràcticament campió de grup

BREUS

Donació de sang

Dimarts dia 7 de maig, de les 6'30 a les 9'30h del vespre la unitat mòbil de donants de sang (o unitat sanitària) serà present a Montuïri a fi que totes les persones majors d'edat en un acte solidari puguin donar sang, amb la complaença que seran ben rebuts, ja que donar sang és donar vida.

Societat Arqueològica

La Societat Arqueològica Lul·liana ens ha lliurat una "separata" d'*Un sermó quaresmal a les darreries del segle XIX*, inèdit, que va pronunciar Gaspar Jordà i Cerdà, capellà de Cas Puig (1853-1927) i va escriure en llengua vernacle. Fascicle particularment interessant pels comentaris i notes de peu de pàgina de José Luís de la Prieta Cerdà i de Jordi Vidal Reynés.

Perill d'incendi

A començaments de maig una bona quantitat dels pins que el temporal de novembre passat va tomar a les nostres garrigues, encara roman allà mateix amb el consegüent perill d'incendi, la qual cosa seria de lamentar.

Invitacions a la Banda

Per a aquest proper estiu la Banda de Música de rebut noves invitacions per actuar a indrets de països tan



Nascuts l'any 1932

El grup de montuïrers que enguany compleixen 70 anys volgueren celebrar l'efemérides dia 17 del passat abril amb un extraordinari dinar al qual, dissortadament, no hi pogueren participar tots els 68 que havien nascut l'any 1932, uns per impossibilitat física i els altres per haver-nos deixat

llunyans com Cuba, Viena, Alemanya, El Tirol, París... Això fa albirar el prestigi que cobra de cada dia.

Concert dia 25 de maig

A l'església Parroquial de Sant Bartomeu, organitzat pel Patronat de Música tindrà lloc un concert a càrrec del grup *Quinta Justa* a les 21,30 h. Aquest grup de joves cantaires, recentment format, interpretarà cançons amb música renaixentista.

Pavelló cobert

Al costat del camp de futbol i la piscina d'Es Revolt continuen les obres que els picapedrers duen a terme per enllestir el pavelló cobert. Ara bé, com que s'han allargat més del que s'havia previst, la seva inauguració també s'haurà endarrerit.

Quaderns montuïrers

Amb aquest número tots els nostres subscriptors rebran el número 5 de *Quaderns montuïrers*, tal com vàrem anunciar el mes passat, amb els discursos del 50è aniversari.

Aquesta revista ha rebut el suport de



GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

ES GRAONS

Lloable

Que l'Ajuntament convidi a una excursió de franc tots els padrins i gent de tercera edat de Montuïri fou una decisió que es va alabar. I si en el rerefons d'aquesta determinació s'hi afina el propòsit d'unir persones (per no dir grups) que per intranscendents motius pertanyen a determinada associació i aglutinar-los tots en una, encara és un gest més encomiable. I si encara s'hi afegeix que el batle va proposar institucionar aquestes sortides, més que més.



Perillositat

Ara ja no sols són els cans que per la vila rondan deslligats i sense morral. Per afegit és més lamentable i perillós el fet de veure'n per fora vila i de grans dimensions, tan ferotges i sanguinaris que fa por trobar-se amb algun d'ells. I en saber que a altres indrets han fet matx, és urgent prendre les mesures adients.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Antoni Mateu Socías, Melcior Nicolau Jaume, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafael Pons Mairata, Felip Munar i Munar, Gabriel Camps Ferrer, Miquel Mascaró Crespi i Joan Barceló Cerdà.

Administració: Martí Ferrer Sampol

C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Correu electrònic: oabonapau@terra.es

Missatge del batle

Per considerar-ho d'interès i com si fos un missatge, no sols a la gent de tercera edat, sinó també a tots els montuïrers, transcrivim les següents paraules pronunciades pel batle a l'acabament del dinar.

Quan va sorgir la idea de fer una jornada de germanor entre tots els majors de Montuïri, pensàvem, en principi, fer una excursió a llarg d'un dia en el qual tots ens poguéssim divertir, sortir un poc de la rutina de cada dia i a la vegada aprofitar per tenir un contacte més estret, en ens permetés conèixer-nos un poc més.

No sabíem de tot d'una quina seria la vostra resposta ni quanta gent es voldria animar a venir; però encara no havíem fet els cartells per anunciar-vos aquesta idea quan vàreu començar a venir tots a apuntar-vos, amb tota la il·lusió de poder gaudir d'aquesta excursió. I això ha fet que aquesta petita iniciativa, després d'haver-ne parlat amb Rafael Socias i Joana Roca, que amb tota la bona voluntat es convertís amb motiu de goig, d'orgull i d'exemple per a tots nosaltres.

És una satisfacció veure que la gent de Montuïri és, sobretot, montuïrera; que seguim gaudint de fer festa, de reunir-nos a xerrar i a riure, que tenim un esperit sociable, que ens coneixem tots i que podem con-viure tots i passar-ho bé.

Sempre hem proclamat, tant en els discursos com en les nostres festes de Montuïri, que els nostres majors són el millor exemple que tots hem de seguir, però mai ens havíem aturat a comprovar-ho realment. Avui sí.

Des del primer moment heu acollit amb il·lusió sorprenent i amb una energia i un esperit de joventut, digne de tota enveja, la idea d'ajuntar-nos avui i fer una excursió tots junts. I és amb aquestes petites coses —troba que vos

ho he de dir— que ens demostra a tots, de bon de veres, la importància que suposa el no perdre el contacte i les bones relacions entre tots els montuïrers, ja que tots ens coneixem des de petits, hem crescut plegats i tenim en comú aquesta especial estimació del nostre poble. I així com a vegades hem de compartir els moments dolents que el dia a dia ens imposa, estam també sempre disposats a fruit al màxim dels moments bons i treure'ls el millor profit.

Esper per això que tots hàgiu gaudit d'aquesta excursió, tant com jo fruec amb vosaltres de poder compartir aquesta festa, que és més vostra que meva.

Crec que podríem aprofitar, com hem fet enguany, per celebrar aquesta festa cada any, de manera que sigui com una festa de tota la gent major de Montuïri, i així tindrém un motiu més per reunir-nos tots, i riure i xerrar, que és a la fi allò que ens agrada a tots i del que ens recodam quan parlem del nostre poble.

Així, enhorabona a tots, mols d'anys amb el desig que ho passeu molt bé i que acabeu d'aprofitar al màxim aquest dinar i després un poquet de ball, que això sempre fa festa. Gràcies.

GABRIEL MATAS



La gent de 3ª edat va poder gaudir d'una jornada que pot tenor transcendència per Montuïri, per tot quan significa

DOS DITS DE SENY

Un problema moral

Els incontrolats avanços tècnics i científics que sorgeixen arreu del món són motiu de preocupació general i possiblement un problema a escala mundial difícil de solucionar. D'entre els quals voldríem fer-ne esment tres, si bé són molts més: el continu esgotament dels recursos no renovables, el creixement de la població a escala mundial i la degradació de l'ambient.

Amb aquesta simple reflexió sols pretenem conscienciar la dimensió tan enorme que suposa una situació que de cada dia augmenta. D'entre els primers cal citar la minva del petroli: de cada dia se'n consumeix més, els països exportadors s'han deixondit, encara que la població que més en consumeix sembla que se n'ha adonat.

Pel que respecta a l'explosió demogràfica, sobretot a països africans, és tan elevada que per tot arreu —i Montuïri no n'és una excepció— arriba gent a qui li és difícil integrar-se, sobretot dins la nostra cultura i la nostra manera de ser. I això fa que la població del nostre poble augmenti d'una manera inusual i sense estar preparats per a tal integració, tot i sense refusar tal incursió.

La degradació de l'ambient, conseqüència de l'incontrolat desenvolupament industrial, com és la pol·lució dels boscos o de platges, construccions inadequades, deixalles per tot arreu... són condicions que fomenten la corrupció de l'ambient i també la degradació humana.

Tres fronts que suposen un problema moral d'enormes dimensions, conduents a una nova situació creada a rel del ràpid creixement de població, l'abús de poder, del progrés, de la ciència i la tècnica, sense una adient preparació del conjunt de la humanitat, oblidant considerar adequadament que els recursos naturals són limitats. Un problema que sols amb seny i prudència s'ha de solucionar.

SALOMÓ

Escrits d'un pagès, un llibre d'en Cion Nicolau -Gran-

Es ben vera que moltes vegades estimam les coses no pel valor que convencionalment els donam sinó perquè contenen uns altres valors difícils de mesurar i de comptabilitzar, i que ens corprenen precisament per la senzillesa inicial amb què són presentats. També és veritat que moltes vegades confonem la dignitat amb el treball que una persona fa, quan el més important no és què fa sinó com ho fa, sigui el que sigui; és tan digne el treball de president del Govern com el de pagès o el d'aquella persona que fa fotocòpies; tot està en com feim la nostra feina. Vos he de dir ben la veritat: aquest llibre l'estim tant com si jo mateix l'hagués escrit. Ara ja deu fer uns dos anys que posarem fil a l'agulla; i mirau que vos dic: en Cion -n'estic ben segur- encara ara no s'ho acaba de creure, això del llibre. Dos anys que han passat ben a poc a poc per un autor que adesiara em demanava neguitós i una mica desconfiat: "Felip, i del llibre què? Però, i arribarà a sortir, així mateix?" Idò heu de creure i pensar i pensar i creure que aquest llibre ha passat un bon grapat de vegades per la pantalla del meu ordinador: primer component la matèria prima, és a dir els escrits que en Cion tenia fets, molts, una mica desordenats; llavors la proposta a l'editorial *Documenta Balear*: havia de sortir en format de CD, és a dir, uns escrits acompanyats d'un CD amb cançons i tonades del camp; això va suposar eliminar més de la meitat dels escrits que hi ha aquí dins -a part, evidentment dels qui ja havia llevat dels inicials d'en Cion-; quan tot ja estava preparat, jo trobava que havíem exsecallat massat i que l'arbre no en sortiria esponerós: vaig convèncer l'editorial -i ja sabeu bé com es convenç les editorials: amb nombres i comptes, en mercat potencial, en interessos- que aquest projecte no quallaria bé, ja que la gràcia dels escrits d'en Cion era poder-ne copsar una pinzellada de cadascun, del pensament que ha congriat un home del camp del Pla de Mallorca, de com veu el món que l'envolta, i dins aquest món hi ha el paisatge humà i físic, i el món sentimental i oníric, perquè els nostres pagesos també tenen ànima, i enteniment, i sentiments. L'editorial em digué que molt bé, però que havia de re-

compondre altra vegada tots els escrits -jo ja els havia donat una certa uniformitat, tot respectant l'estil i el sentit de l'autor-. I així fou que vaig estructurar-los en aquests cinc capítols que hi trobareu, com si es tractàs d'un repàs a la vida del nostre protagonista: Les festes i feines del camp, El despertar de l'home pagès, Els animals, Contarelles i anècdotes i Els nostres productes.

Hem volgut defugir del sentimentalisme pagesívol, folklòric i anacrònic que ens han volgut vendre moltes estampetes sota els ametllers en flor. I per això vaig donar ànims a en Cion per tal de fer aquesta publicació. Jo no sent ni nostàlgia ni enveja per al nostre camp de fa quaranta anys, ni per als pagesos que just just feien feina per menjar, o per no passar fam; no em fan sinó remordiments els treballs durs de sol a sol, sense dissabtes ni diumenges, oblidats de qualsevol institució i ajut oficial que patien els pagesos de fa unes dècades. Les postaletes les feien els senyors, no els pagesos i, curiosament, els pagesos no en van treure mai cap guany.

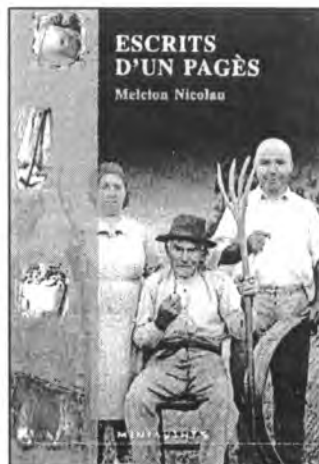
I m'agrada aquest toc reivindicatiu d'en Cion. Ningú dels aquí presents em negarà que el nostre camp ha sofert una transformació impensable al llarg d'aquest darrers vint anys. Una transformació que potser no hem sabut canalitzar i que si no hi posam remei comportarà una mancança fatal per al nostre futur com a col·lectivitat. Mirau: el camp conforma una peça cabdal per al nostre paisatge: un camp net, on hi vegem verd en la primavera i sòl rogenç a la tardor; un camp net de brutícia, un espai obert a la llum del blau del cel i no tapat per una urbanització darrera una altra o un xaletet en cada bocinet, fruit d'un sol i únic monocultiu intensiu i forassenyat: el nostre camp no ens ho permet, però tampoc el sentit comú. És per això que es veu en bons ulls que s'inverteixi en el món del camp perquè els qui hi treballen puguin

gaudir de compensacions per tal d'obtenir uns beneficis correlatius al seu insubstituïble treball en el camp, i ja no tan sols pel rendiment efectiu que en treuen, sinó per la tasca de conservació, equilibri i embelliment del nostre medi natural.

Ara fa una sèrie d'anys que he pogut tenir al meu abast un grapat de propostes de llibres com aquest, escrits per gent del camp, però que -i vos ho dic amb la mà

al cor- jo no em vaig voler posar al capdavant per a una possible publicació. I la qüestió era, senzillament i purament, de conceptes, de procediments i d'actituds. És a dir: de conceptes, perquè aquella gent interpretava el camp com el paradís enyorat i perdut, i ja vos he dit que el camp no ha estat mai un paradís, sobretot per a la gent que hi treballava; tampoc no ha d'esser enyorat, ja que ni el con-

text, ni les condicions aquelles fan que tenguí res d'enyorívol. Presentaven el camp com si fossin bellíssim quadres de costums a l'estil dels autors costumistes de finals del segle denou, i això ni és real ni ens mena enlloc. També de procediments, ja que feien una descripció de les feines del camp, dels ormetjos, de les relacions, etc. i d'això ja n'hi ha de llibres que ho expliquen i que no és necessari tornar a rememorar; en aquest cas, els procediments també eren de l'estil d'aquells llibres suara esmentats, amb una prosa lenta i pesada, que defugia la pretesa convidada a la lectura. I també he parlat d'actituds: Jo tenc molta confiança amb la gent que treballa al camp i, sobretot, confiança que podem trobar aquell equilibri que he citat, perquè ens hi jugam el nostre futur. Jo preferesc una proposta de futur que no de passat, una proposta que parteixi, això sí, del que som ara, del que tenim, del que hem estat i com hem arribat fins aquí: tot el que sigui conèixer-nos ens servirà per entendre'ns i per consensuar actuacions de futur; però jo no vull una proposta que romanguí en el passat, que no ofereixi alternatives per seguir endavant. I a part de tot això, havíem de fer un llibre que fes goig de llegir, que enganxàs a la lectura, també. I crec que ho hem aconseguit, cadascú en el seu redol i amb la seva tasca. És per això que vos deia que estim aquest llibre com si fos →



Un home generós

Quan vaig saber la notícia de la mort d'Antoni Gomila em vaig quedar trasbalsat. Jo l'havia conegut en el lliurament del premi Sant Bartomeu de narrativa l'any 1997, en el qual vaig aconseguir el tercer premi. Em va semblar un home cordial i afable. Després vàrem coincidir en algunes ocasions i vaig comprendre que, a més d'això, era un home generós, de bon cor. Especialment grats foren per a mi, el lliurament de premis de Sant Bartomeu els anys 98 i 99, en els quals el jurat m'atorgà el segon i primer premi, i les presentacions dels llibres dels guardonats. Com que era una persona oberta i de fàcil conversació, en totes aquestes oportunitats, i en algun altreencontre fortuït i casual, vaig reafirmar les meves impressions.

Li havia promès que escriuria un article sobre els premis literaris a Mallorca i parlaria del Sant Bartomeu –al qual, evidentment, li tenc un gran afecte i que m'ha ajudat molt com a estímul per a altres empreses literàries– i així ho vaig fer, però per circumstàncies alienes no es va publicar fins després del seu òbit. A l'article, que finalment aparegué a *Última Hora* (24-I-2002), vaig fer un

elogi al premi de Montuiri, i em sap molt de greu que ell no el pogués llegir.

Esper que la llavor que Antoni Gomila va posar tant amb l'esforç personal com amb l'ajut econòmic a aquest premi, fructifiqui i molts d'escriptors trobin, com jo, un estímul i un reconeixement a la seva obra. Haurà estat la seva contribució a la cultura i, també, a l'enaltiment de Montuiri.

MIGUEL ÀNGEL VIDAL

L'article a què fa referència Miquel Àngel Vidal, titulat "Els premis literaris a Mallorca", després de posar esment a tot un seguit de certàmens –antics i moderns–, en referència concreta al nostre país i als escriptors premiats, acaba d'aquesta manera:

Quant els premis de contes o relats breus, n'hi ha dos bilingües, el de Capdepera i el d'Andratx (Baltasar Porcel). En llengua catalana, el més important per la dotació econòmica (tres premis) i per la publicació de les

obres guanyadores, és el Sant Bartomeu de Montuiri, que enguany arriba a la desena convocatòria i que tristement ha perdut a Antoni Gomila (vull dedicar-li amb aquestes línies el meu record més entranyable), que era el vertader *alma mater* d'aquest premi. També amb dos premis de narrativa i de poesia el *Vall de Sóller* té una llarga i sòlida trajectòria. Mentre que el *Vila de Lloseta* ha estat convocat enguany per quarta vegada i sembla que, tant per la dotació com per la publicació de les obres, assolirà el nivell dels dos anteriors. Per acabar cal destacar també l'únic premi sense remuneració econòmica que té continuïtat i un reconeixement a l'àmbit de les lletres mallorquines, el de *Castellitx* a Algaida.



Era el 15 d'agost de 1999 després de l'entrega dels premis del Concurs de Conte Curt, del qual Miquel Àngel Vidal assolí el primer premi. (Apareix al costat d'Antoni Gomila, a la seva dreta, i a l'altre costat, els guanyadors del segon, Biel Florit i del tercer, Pere J. Martorell)

← meu, encara que sé que l'honor i la glòria, les felicitacions, la valentia, són ben bé de l'amic Cion Nicolau –Gran. I sé que ell no és un home de paraula primmirada, que li agrada dir blanc quan ell veu blanc i negre quan ell li veu, i això, en el temps que corren, també té el seu mèrit.

Deixau-me fer una menció especial, també, al pròleg del professor Joan Miralles que esdevé una vertadera delícia i demostra el coneixement que té el professor envers tot el món que envolta Montuiri i els montuירים.

Voldria que tots els montuירים i montuieres, i tota la gent que estima aquesta terra, llegissin aquest llibre, i ens conformaríem només que ho fessin amb un deu per cent de la il·lusió, l'esperança i el treball, que hi ha posat en Cion perquè aquest llibre veiés la llum del sol. Si és així, estic segur que tots ens sentirem ben pagats.

Montuiri



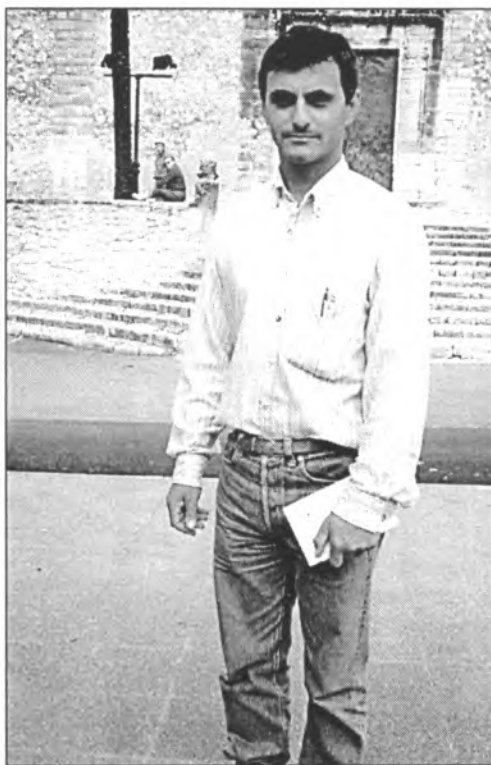
971 646 460

Bar Can Pieres

Tenint "carta" blanca, de moment, per retratar de paraula la imatge present, prendrem volada dient: al bell mig de la plaça, entre l'ajuntament i "es graons", d'esquena al portal dels homes de l'església de Sant Bartomeu, es dreça, palplantat i ben plantat, en Gori Oliver Sastre (fotografia publicada a Bona Pau el gener de 1995), el nostre benvolgut correu, subjectant un sobre amb la mà esquerra, talment la icona, romàntica i transhumant, del seu gremi. En Gori, com és conegut de tots, és natural de Pina (preciosa població veïna), indret on resideix, amb 45 anys, és casat i pare de dos fills. Des que en tenia 26 exerceix la seva tasca professional en aquest camp. Ha transitat, al llarg d'aquest període vital i laboral, per diverses estacions postals, abans de romandre a Montuïri: així estigué set anys a Peguera, al terme de Calvià, passant després a feinejar a Ciutat, a Palma, durant gairebé sis anys.

La seva arribada al nostre poble suposà un relleu generacio-

LA IMATGE COMENTADA



"L'anhel d'en Gori és prosseguir el bell ideal de portar les noves a tots els conveïns"

nal, al capdavant de l'oficina de correus, ja que d'ençà que l'amo en Joan Miralles —es Carter— deixà d'acomplir el seu servei, dia 15 de setembre de 1985, després de tota una vida de benfer, s'anaren alternant i succeint diverses persones per dur a terme aquesta comesa; això sí, emperò provisionalment o de manera interina. Fou aleshores, per tant, quan en Gori acceptà la destinació, des de dia primer de juliol de 1993, amb caràcter titular, a la nostra contrada: al carrer de ses Corregudes, als baixos de la casa de la vila, s'hi troba l'estafeta.

Ara per ara, l'anhel d'en Gori és prosseguir el bell ideal de portar les noves a tots els conveïns (ajudat per la seva companya de repartiment) i, a més a més, mostra delit esperançat de restar, aquí, tothora. Que el seu tracte agradable i la seva il·lusió benmereixent ens puguin fer companyonia per sempre més (fins que sigui possible, almanco).

JOAN BARCELÓ

Poema

Aquest home que passa pel carrer de Baix..

Aquest home que passa pel carrer de Baix

no ha de menester res més que anar a fora vila.
Va a feinejar com els padrins i el seu rellotge
és la claror. Damunt un piló esflorà els alls
perquè el dia de Sant Pau ja acosta el seu
avís.

Aquest home que passa pel carrer de Baix
no ha de menester res més que anar a fora vila
amb una senalleta on qualca un bocí de
formatge

i una llesca de pa i una estona per xerrar
i per topar-se amb l'esperança dels records.
Un cantó del passat li sosté les fatigues
i els calls dels dies l'ennobleixen
i li calmen la mirada que mena l'enyorança
com un glop d'aigua de cisterna calma la set
o un solc entrecavat recupera l'harmonia.
Però no és cabal recontar que tot per a tots
sempre és melassa, més d'un any és un trinxet
que xapa sa potranca just assuquí on no
triàrem.

— Un home sempre és més que el que contem
d'ell
i cap llenguatge no llega tot el camí que
cavunya—.

Aquest home que passa pel carrer de Baix
ha eixerat les voreres dels sofriments
i, aferrat al mànec que va de la valentia a
l'experiència,
ha eixorat la vidriola selecta d'una saviesa
que avui aprofita, desgraciadament, a ben pocs.

LLUÍS SERVERA SITJAR

ADROGUERIA I ELECTRODOMÈSTICS

DE PLAÇA

Telf. 971 64 62 50 • MONTUÏRI

Comprant a la vila feim poble

S'ha dit que... PER MONTUÏRI

Qualcú es va escandalitzar que el dia del Puig (degut a la pluja) es fessin els actes d'esbargiment dins de la capella. I ja no diguem del ball de bot... on fins i tot el rector va dansar. I bé! i això que no n'ha après a Montuïri.

De cada dia augmenta l'interès per conèixer bé el terme de Montuïri. Ho demostra la participació a les excursions que per a tal fi s'organitzen molts de diumenges.

El llibre de Cion Nicolau, "Escrips d'un pagès", ha tengut molta repercussió, no sols a Montuïri, sinó a molts d'altres indrets, i els diaris se n'han fet ressò. I aquells comentaris sobre els albercocs han estat molts saborosos. Qui ho hagués hagut de dir, fa alguns anys!

Que un montuïrer, com en Cion, autodidacta, presentàs dia 27 un llibre sobre el camp montuïrer, i mallorquí per extensió, i tengués tanta difusió com es preveu, no ho esperava ningú. Ni ell mateix, segons confessà!

Pel poble s'ha sentit dir que el "Trequet" ha d'invertir 1.250 milions d'euros en edificar pisos on hi havia la plaça de toros. Així Montuïri encara s'engrandirà més!

A la "Mostra de Cuina" celebrada a Ciutat a principis del mes passat, el restaurant "Es pati de Montuïri" a més de participar-hi va oferir uns "Calamars farcits a la mallorquina" que detectaren i molt als qui els provaren. Es va dir que "se'n lleparen els dits!

Mentre un Conseller l'altre dia va haver d'abonar l'import d'una infracció de tràfic; a Montuïri, havent-n'hi moltes, d'infraccions, quasi ningú no en paga cap. Serà perquè o no són denunciats o no són multats.

No és "raro" que un montuïrer s'espanyi quan a Porreres li posaren una multa per aparcar a un lloc prohibit, ja que, segons ell, només va anar a prendre cafè.

És d'esperar que que els conductors respectin els nous discs de circulació que s'acaben d'instal·lar... i també que no els espenyin!

Fins fa poc Montuïri era un referent pel que fa a extravagàncies. Ara ja ens hem passat a l'altre costat, o no passa res o almanco la premsa de Ciutat no en divulga cap.

Al supermercat del Dau hi havia un paper (escrit en castellà) que convidava als col·lombians a una assemblea per a dia 4 de maig al Poble Espanyol de Palma. Prova palesa que al nostre poble n'hi ha bastants.

Definitivament —encara que no amb massa pressa— estan arreglant la voravia del camí Pelut que va al cementeri. Ja era hora!

Les obres del Pla Mirall tornen reprendre. Així ho prova l'arranjament de les voravies del cap de cantó Ramon Llull - Pere Capellà. De qualque manera serveixen les protestes de l'oposició.

La breu ressenya de 12 línies que va inserir **Bona Pau** el mes passat fou suficient perquè més de 250 persones de 3ª edat del poble responguessin afirmativament a participar a l'excursió sense fer altra casta de propaganda. S'han demostrat dues coses: la gran difusió d'aquesta revista i la nombrosa resposta quan una eixida és de franc.



Al tauló d'anuncis de l'església s'hi aferrà una "pegatina" que diu "En català". No tendria importància si no fos que la parròquia hi posa tots els seus comunicats, en català.

Un Josep Gomila Amengual morí a Montuïri el 16 de febrer de 1945. El seu germà nasqué el 24 d'agost de 1947, a qui li posaren el mateix nom. Per evitar confusions (segons explicava pel cafè, el qui sobreviu) no volgué anomenar-se igual. Per això es canvià el nom pel de Pere Antoni. I qualcú li va recriminar!

Convendria que —a quien corresponda— es prengui seriosament la normativa sobre cans perillosos, ja que dos mastins de 60 quilos o més, encara que lladrin en alemany no poden coartar ni minvar la llibertat de qui es vol passejar per dins les seves propietats. Està demostrat que una "rejilla" no basta per aturar aquests tipus d'animals.

EN XERRIM

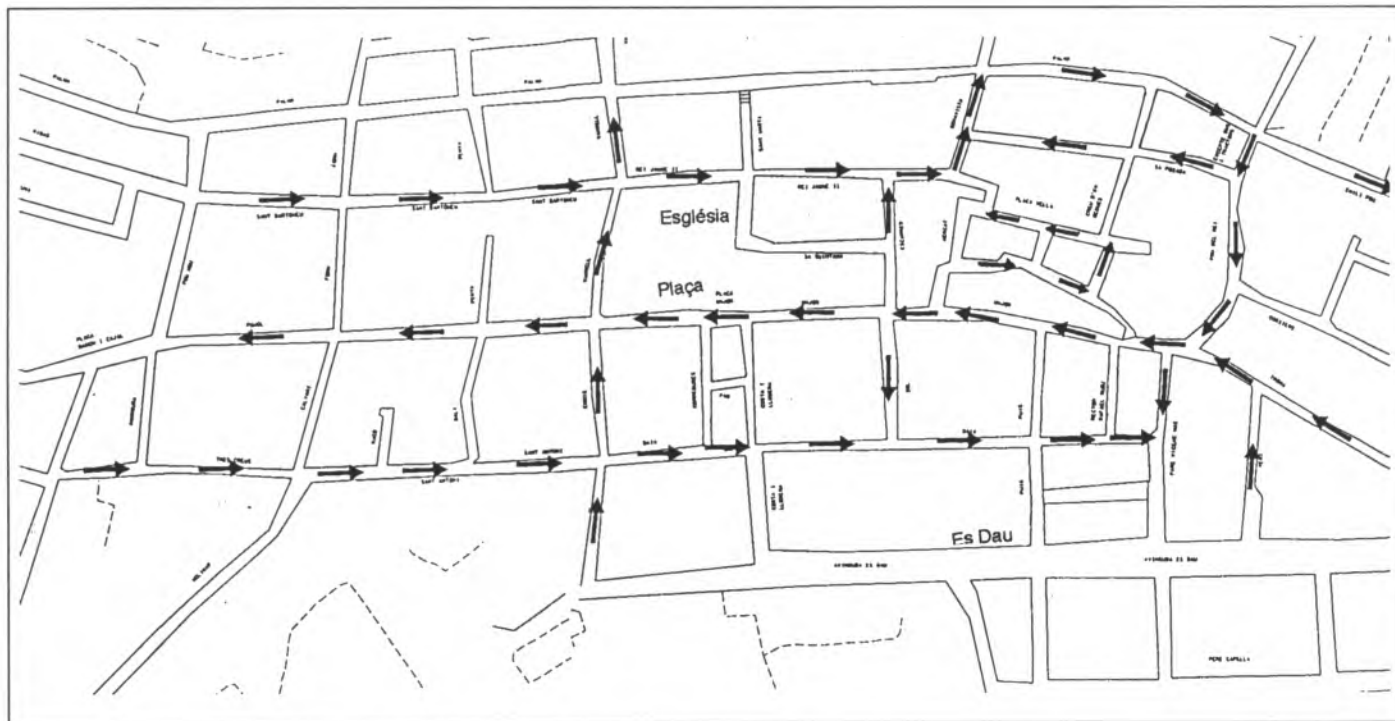
SERVEI DE TAXI DE MONTUÏRI



Telf. 639 67 24 80

L'AJUNTAMENT INFORMA

La nova ordenació del trànsit urbà



CARTA DEL BATLE

El poble de Montuïri, condicionat per la seva situació elevada, amb pendents molts pronunciades i carrers estrets que pugen i davallen des del centre de la Plaça Major, s'ha trobat quasi sempre caracteritzat pels problemes de mobilitat i accessibilitat dels vehicles, així com per la dificultat dels transeünts de poder passejar amb tranquil·litat pel nostre casc urbà.

L'Ajuntament de Montuïri, amb la seva preocupació fonamental per dotar a tots els montuïrers d'una qualitat de vida adequada i sobretot necessària, ha abordat amb tots els seus mitjans personals i materials, la tasca engrescadora de trobar una solució, si no perfecta, sí el màxim viable i còmoda per garantir la tranquil·litat dels vianants i la fluïdesa de circulació dels seus vehicles.

En aquest sentit, la feina començà per reunir tots els sectors implicats. En primer lloc, mitjançant reunions entre l'Equip de Govern, Regidors de l'oposició i Policia local, i gràcies a la col·laboració d'un tècnic especialista en trànsit rodat que dugués l'assessorament de la manera més estricta i correcta, es va dur

a terme la redacció de l'Estudi bàsic del trànsit de Montuïri.

Dit Estudi, fruit de l'anàlisi de diferents propostes, va consistir bàsicament a analitzar els problemes "a peu de carrer" i ofertar solucions, és a dir, comprovar els carrers de doble sentit, els carrers amb costes, el trànsit de camions o cotxes de pas, els problemes dels dilluns amb mercat, i inclòs les saturacions ocasionades pels actes a la plaça o l'església.

Elaborat el document bàsic, es va considerar necessari exposar-ho al públic, a tots els montuïrers, perquè —com a vertaders implicats i afectats— poguessin presentar totes les al·legacions, observacions o casos concrets en què cadascun de nosaltres ens podíem trobar.

Va haver realment una participació activa i interessada, molt d'agrair a tots els participants, que va ser objecte d'estudi posterior per la Corporació municipal i l'equip assessor, decidint finalment anar incloent a l'estudi inicial tots els plantejaments particulars que fossin viables i justificant degudament qualche qüestió que resultà impossible d'incloure sense

perjudicar l'objectiu general de millora.

Des de l'Ajuntament de Montuïri, i gràcies a la vostra positiva col·laboració, hem aconseguit —pensam que de manera exitosa— elaborar la definitiva Ordenació del Trànsit del casc urbà de Montuïri i dels sentits de circulació dels seus carrers, conforme a les necessitats de tots.

Sabem que tota ordenació general, pel fet de perseguir el benestar més generalitzat i pràctic possible, passa per perjudicar individualment alguns ciutadans, que es poden veure obligats a modificar les seves costums —tal vegada més senzilles en un principi—. A ells els demanam disculpes, amb el desig de defensar a la llarga una millor fluïdesa al nostre poble.

Comptam amb la vostra col·laboració i pacient comprensió per posar en marxa aquesta engrescadora iniciativa, i estam tots a la vostra disposició per facilitar-vos l'aplicació d'aquests nous sentits.

Esperam que, poc a poc, entre tots, puguem aconseguir fer de Montuïri un poble agradable, més segur, fluid i adequat a la qualitat de vida que tots els montuïrers ens mereixen. Gràcies a tots.

GABRIEL MATAS
BATLE DE MONTUÏRI



Els col·laboradors de Bona Pau es reuniren en un dinar de feina, entre els quals una nova incorporació: Joan Barceló Cerdà

Presentació del llibre dels Contes Curts

Dia 1 a la sala d'actes de l'Ajuntament tengué lloc la presentació el llibre que conté els contes guanyadors del X Concurs de Conte Curt. En féu un comentari Jaume Gual, Director General de Planificació i Centres de la Conselleria d'Educació i Cultura. El nostre director va presentar l'XI Concurs, Felip Munar exposà una semblança d'Antoni Gomila i el batle, després d'uns paraules en homenatge del qui en fou patrocinador, va entregar una estatueta d'un cossier a la seva viuda. Fou un acte molt emotiu que va esdevenir com homenatge pòstum a qui tant va promociónar el contes curts Sant Bartomeu.

Festa des Puig

El dia següent, dia 2, tercera festa de Pasqua, es va celebra la festa del dia des Puig, tot i que esdevingué un dia ploer; si bé allà dalt els actes -missa, concert, balls- es varen haver d'improvisar dins la capella. No es pogué elaborar la prevista fideuada comunitària amb la què l'Ajuntament convidava tothom. Així i



El public assistent va seguir amb molt d'interès les explicacions i propostes del Conseller d'Interior

tot la batlessa, Maria Roscar, sortí airosa i contenta de la diada.

Dinar de feina

Els qui portam la responsabilitat literària de **Bona Pau** ens reunírem dia 5 en un dinar de feina la restaurant "Es Molí d'en Perons", on rebérem tota casta d'atencions perquè els objectius proposats

es complissin; com així fou. A l'acabament ens obsequiaren amb un bon dinar.

Assemblea del Patronat de Música

L'Assemblea General del Patronat de Música celebrada dia 11 d'abril tingué

(Continua a la pàgina següent)

Taller mecànic Planxa i pintura Constantino Ruiz Gonzàlez

C/ Ramon Llull, 46 • Tlf. 64 61 84 • Montuïri

bar

Ca na Poeta

music

Carrer Major, 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri



Els assistents a l'Assemblea de l'Associació de Persones Majors la consideraren prou interessant

(Ve de la pàgina anterior)

com a objectius informar als socis i a les sòcies de l'estat de comptes, de les acti-

vitats organitzades al llarg de l'any 2001 fins a hores d'ara, de la gestió de l'Escola de Música, de les actuacions de



El ball després del dinar el dia de l'excursió de persones de tercera edat va acabar d'arrodonir la jornada

la Banda de Música i de la Coral Mont-Lliri, de les excursions de S'Esbart des Pla, dels projectes de futur i de l'elecció de tres membres i dos suplents per a la Directiva, així com un intercanvi d'opinions i suggeriments entre els assistents en l'apartat de precís i preguntes.

Assemblea Persones Majors

Dia 20 tengué lloc l'Assemblea de l'Associació de Persones Majors. Es donà compte de les activitats de l'any anterior i es projectà el següent. Presidí el vicepresident de la Federació, Joan Matas. El migdia, dinar a Cas Carboner, i el vespre, missa per als socis difunts l'any anterior.

Visita del Conseller d'Interior

A la sala d'actes de l'Ajuntament, dia 23 el Conseller d'Interior, Josep M. Costa, va exposar la conveniència d'elaborar la carta dels drets dels ciutadans com a objectiu final del Pla de Qualitat de l'Administració Pública que prepara Interior. Així es podrà descentralitzar l'Administració palmesana, es farà més prop del ciutadà. S'obriran de moment 5 finestretes a diferents indrets de Mallorca a fi d'evitar continus desplaçaments. A l'acabament s'obrí un col·loqui i abans de l'acte el Conseller ja havia tengut una reunió amb el consistori de Montuïri.

Excursió de 3ª edat

273 persones participaren dia 24 a l'excursió que va organitzar de franc per a tots els majors de Montuïri el nostre Ajuntament. Fou vertaderament una jornada engrescadora on tothom es pogué

Levi's

DIESEL

Avirex

Lee

MANS

L'Almoina, 30 · Tlf. 971 16 84 56

▼

Porreres

▼

AVIA

CAT
Estimote

ART

DESIGNAL
DESIGN

adidas

Restaurant Ca's Carboner

(DIMARTS TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES...

Ctra. Manacor, km. 28 • Tlfs. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUÏRI



A la presentació del llibre *Escrits d'un pagès*, tant els qui dirigiren la paraula com el públic assistent apreuren el valor i transcendència de l'obra del nostre col·laborador, Cion Nicolau

fer en tothom i sense pressions de cap casta i oblidant inoportunes divergències. Primer es va visitar "Perlas Orquídea", on es va contemplar el procés d'elaboració i exposició; tot seguit, el Parc Natural de Santa Eugènia fou destingudament contemplat. Es va dinar al "Pou de Lloret" i a l'acabament el batle va llegir el missatge que publicam a la 3ª pàgina, i després, qui volgué pogué ballar al seu estil i manera.

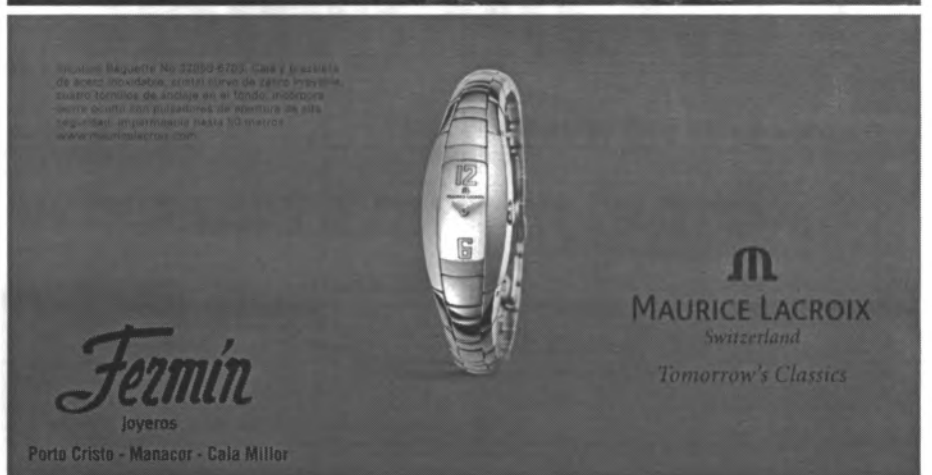
Lectura de poemes

Organitzat per la Biblioteca Municipal i el Centre Coordinador de Biblioteques, el poeta Miquel Bezares la nit de dia 25 d'abril a la sala de plens de l'Ajuntament va llegir un bon grapat de poemes propis, alguns dels quals encara inèdits. Fou una vetllada lírica agradosa.

Presentació del llibre

Escrits d'un pagès

Dia 27, a la mateixa sala, el Conseller de Cultura, Mateu Morro, féu la presentació del llibre de Cion Nicolau, *Escrits d'un pagès*, intervenció en la què, a més de ponderar els valors de l'obra i la tasca del seu autor, va aprofitar per apreuar els productes del camp mallorquí i la conveniència de protegir i continuar l'herència dels nostres avantpassats. El batle féu la presentació de l'acte i dels oradors, Felip Munar, com a coordinador del llibre, va comentar el procés d'elaboració i l'autor, en Cion, oferí diferents pinzellades de com i per què va arribar a enllestir el contingut del llibre. Fou una vetllada interessant, emotiva, amb molta participació, que acabà amb un refrigeri popular.



Miquel Sastre Mayol -Xinet-

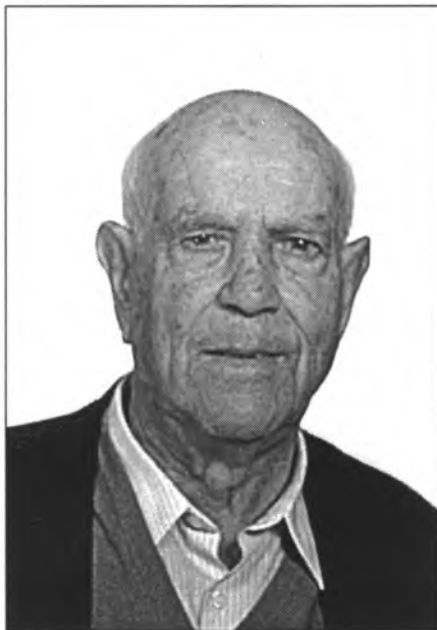
Un home del nostre poble que ens porta al passat, picapedrer d'ofici, futbolista en la seva joventut, anà al front en la guerra civil, emigrà a Amèrica (1951-53)...

Hi ha una expressió popular que es costum aplicar a certes persones que dins les dificultats de la vida han estat treballadores i constants: "Ha hagut d'estar en es temps", se sol dir. El nostre entrevistat és una d'aquestes persones. És també un home a qui no li agrada cridar l'atenció. Rebutja tot el que sigui protagonisme. Es resistia a l'entrevista.

Es considera un més dins de la gran massa anònima de montuïrers que han ajudat a fer poble i donar-li caràcter. "Jo no som cap personatge; què he de dir?", exclama amb una mitja rialla a la cara. No té en compte que els com ell, amb una vida dedicada al treball i a la seva edat -quasi 85 anys-, tenen moltes coses per contar. Els fets que ens van relatant els personatges com ell i que semblen intranscendents, són vitals per a la història del nostre poble.

En Miquel Sastre -Xinet- va néixer a Montuïri el 2 de juny de 1917. Els seus pares, Gaspar i Bàrbara, tengueren cinc fills: Catalina, Gaspar, Joan, Miquel i Bàrbara. Es casà l'any 1946 amb Joana Aina Miralles. Tenen dos fills ja majors, Gaspar i Bàrbara; també dues nétes. Li preguntam on va aprendre les primeres lletres.

- Després de ca ses Monges -ens diu-



vaig anar amb el mestre Martínez, damunt el celler de can Ferrando. Però només hi vaig poder anar dos o tres anys. Llavors era un fet molt corrent. Per totes les cases, petits i grans, havien d'ajudar a dur el pes de l'economia familiar.

- El teu ofici?

- Picapedrer.

- La treva primera feina?

- De nin ja feia feina amb el meu pare

i m'agradava molt. Quan va morir, en circumstàncies tràgiques, per cert, vaig continuar fent la mateixa feina amb el meu germà Gaspar. Amb el temps m'he dedicat només a enrajolar.

- Tornant al teu pare: si no anam equivocats intervingué en la construcció de la casa de Can Perons, a la Plaça Vella i que féu edificar el metge Miquel Ferrando. Què ens pots dir referent a això?

- Sí. El meu pare era mestre d'obres i treballà en aquest casal als inicis de la seva construcció. Anava dins un cotxe amb don Miquel Ferrando i el tren les envestí quan creuaven el pas a nivell que hi ha als sons Muts. El meu pare morí en l'accident i el metge Ferrando resultà ferit. En aquestes circumstàncies jo tenia 11 anys.

- Quin era el jornal dels picapedrers a principis dels anys 30?

- En aquests anys el jornal era d'un duro. Poc temps després pujà a 6 pessetes.

- Per què en els anys 30 i també dins els 40 bastants de picapedrers el temps de messes abandonaven l'ofici temporalment i es llogaven per home d'era durant un mes i mig, més o manco?

- Sí; això passava. Jo mateix, com, altres, deixàvem les paletes i anàvem a alguna possessió a ajudar a les tasques de l'era. La paga no era en doblers. Ens solien donar dos sacs de blat i dos d'ordi. Això aleshores era molt apreciat. La feina era dura però el jornal sortia més alt. Altres prenién escarades de garbes. La dematinada, abans de veure-hi, eren al sementer, lligaven unes hores de garbes i a les vuit ja estàvem damunt el bastiment. Es tractava d'aprofitar el temps, ja que era un període difícil.

- Feres de picapedrer perquè no et quedava altre remei?

- Mira: el meu pare era mestre de picapedrers, com he dit abans, i jo, essent quasi un nin, ja feia feina amb ell. M'agradava molt l'ofici. Passava gust de fer aquella

Flor de Murta

Venda de pienso per a cans, moixos i aus

Flors i plantes

C/ Palma, 163

Tlf. 971 64 65 90

Montuïri

feina. Si hagués de tornar a començar la vida seria altra volta picapedrer.

– **Situem-nos a últims dels anys 20 i principis dels 30. Pots definir-nos amb breus paraules aquells temps?**

A la cara del nostre entrevistat hi apareix una rialla suau, que vol esser de tristot.

– No sé com ho he de dir –contesta–, però eren durs i mals de pelar, sobretot si els comparem amb els temps actuals. Treballàvem amb unes eines i materials rudimentaris. No saps les postades de fang que vaig haver de pujar damunt el cap i per una escala de fusta quan feia de manobre. Avui quasi no és creïble.

– **El joves, com passàveu el temps els diumenges en aquests anys?**

Està uns moments fent memòria.

– Avui –ens diu– circulen molts de doblers. Llavors anaven molt escassos; un cafè a la taverna valia entre cinc i deu cèntims de pesseta. Les copes, igual. Record –diu rient– que als cafès els servien amb un tassó de vidre que tot era cul. Els diumenges horabaixa ens passejàvem per l'estació. El vespre hi havia el passeig per la plaça i el carrer Major. El passeig més nombrós de Mallorca –puntualitza–. Qualque diumenge, a principis del 30, hi havia alguna obra teatral damunt la societat d'esquerres i a la Sala Mariana, interpretades sempre per la mateixa gent del poble, jove i vells. Algun ball a l'hivern a la sala de cinema de can Sampol, a la societat d'esquerres o damunt cas Confiter. A més, cada diumenge hi havia cinema a can Sampol i a ca n'Eloi. El cinema era mut, com suposaràs, i era molt popular; hi anava molta gent.

– **Recordes algun actor de l'època del mut?**

Dubte un poc abans de contestar.

– Sí, però el que més record són els actors de les còmiques del mut que es projectaven a la fi de les sessions. Eren molt coneguts: en "Sacatripas", "Charlot", "Buster Keaton", "La Pandilla", "Harold Lloyd"...

– **Dins el poble es conserven fotografies de l'equip de futbol dels republicans. Pots dir-nos els seus components?**

– Sí –ens diu rient–; érem joves i havies d'entretenir-te i fer-te passar els nervis.



Equip dels republicans de l'any 1933: (Drets, d'esquerra a dreta:) Macià Noto (directiu) †, Rafel Mora, Joan Pallusco †, Mateu Confiter †, Pere Badia †, Miquel Xinet, Biel des Forn (directiu) †. (Acotats o asseguts:) Biel Pallusco, Biel Borraió †, Mateu Costa †, Joan Borraió †, Mira (extern) i Biel Muix †.

– **Teníeu entrenador?**

– Que va...! El qui dirigia l'equip en certa manera era en Mateu –Confiter–, que era el davanter centre.

– **Com estava organitzat el futbol a principis del 30?**

– La lliga encara no estava organitzada a la part forana de Mallorca. Jugàvem un poble contra l'altre i ens tornàvem les visites. Fèiem els viatges amb el camió de l'amo en Tomeu –Pelós–. Record –continua després d'estar un moment pensatiu– que el darrer partit que jugàrem fou contra el Porreres. Era un diumenge horabaixa del juliol de 1936. A la partida fou un viatge com sempre, normal. Jugàrem el partit i al cap d'unes

quantas hores, quan arribàrem, el poble havia canviat radicalment tot. Havia esclatat el Moviment.

– **Feres el servei militar?**

– Sí; i això que no em tocava fer-lo. Era fill de viuda.

– **Vares haver d'embarcar cap al front de guerra?**

No li agrada rememorar aquestes coses, però insistim.

– Bé –ens diu–; em mobilitzaren durant el Moviment. Els primers mesos anava a fer instrucció a Artà, després em passaren a Campos i finalment a Palma.

– **I des de Palma?**

(Continua a la pàgina següent)

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

(Ve de la pàgina anterior)

– Devia esser entre el 1937-38, no ho record bé. En un moment determinat ens avisaren que no sortíssim del quarter. Dos dies després, un horabaixa, embarcàvem en el moll de Palma. El següent dia desembarcàrem a Vinaroz. El nostre capità, el vespre abans de partir, ens havia fet una petita festa, detall que tal volta no tingueren a cap altre quarter.

– Ja us tenim a Vinaroz. On us duqueren després?

– Cap al front de Terol. Era, però, després dels combats que hi havia hagut quan les forces republicanes conqueriren la ciutat i tornaren reconquerir-la les tropes d'en Franco. En aquest front hi havia llavors una certa calma. Durant mesos

estiguérem parapetats.

– Estigueres sempre al mateix front de guerra?

– No. Temps després ens passaren al front d'Extremadura. Aquí hi havia més activitat. Més que res, però, el que ens afectava era el clima. El fred i el mal temps eren difícils d'aguantar.

Li costa tractar aquest tema i abreuja.

– On et trobà el final de la guerra civil?

– A la província d'Astúries. En diferents desplaçaments per Lleó, estant a Vilafranca del Bierzo, em llicenciaren. A l'estiu arribava a ca meva.

– Quants d'anys feres de servei mili-

tar?

– Vaig perdre el compte. Entre tres i quatre anys. Algun de la meua quinta en féu vuit anys.

– Arribam als anys quaranta –insistent–, com anaven les coses?

– Tenia feina, però es guanyava poc. Anys de posdguerra, molt difícils també. Entre els anys quaranta i principis del cinquanta fórem molts els qui emigràrem a Amèrica del Sud. En Tòfol –Poeto–, en Pep –Pollo– i jo partírem cap a Bons Aires l'any 1951.

– Quin temps estigueres allà?

– Només uns vint mesos. En aquests anys, a l'Argentina es vivia millor que a Espanya. Viatjàrem cap allà amb el "Cabo de Hornos". Férem moltes escales i necessitàrem 20 dies per arribar a Bons Aires. Vaig venir amb el "Conte Biancamano", un vaixell italià modern.

– Et trobam aquí els anys cinquanta. Com anaven les coses?

– Poc a poc anaven millorant. Només em dedicava a enrajolar. Dins els anys 60 anava i venia de Palma cada dia fent aquesta feina.

– Parlant d'enrajolar: si no ens equivocam, enrajolares part de la nostra església parroquial. No fou així?

– Sí –ens diu fent la mitja–; don Miquel Vallespir, el rector d'aquell anys, em va dir si volia anar-hi. Hi vaig anar dos dies. No vaig voler cobrar res. En Toni –Saldadet– en dos dies més ho acabà.

– La darrera pregunta: a què aspiraven els joves dels anys 20 i principis del 30 al nostre poble?

– I jo que t'he de dir! –contesta pensatiu–. Desitjaven trobar una possessió per llogar-se amb uns bons amos, prop de Montuïri. Es conformaven amb això. El món de llavors està molt lluny del d'avui.

En efecte. Han desaparegut moltes dificultats, els modes d'esser i el tipus de vida d'aquell temps. Actualment, però, d'un mode inconscient estam fermats a un consumisme que ens devora. Ens deixam convèncer pels eslògans publicitaris. El temps no ens basta per a la feina que tenim... No volem pecar de pessimisme, però... no ens haurem posat altra volta unes cadenes invisibles que ens retallen la llibertat?

MIQUEL MARTORELL ARBONA

LAPIS

joies per a tots

- Taller propi artesanal
- Gran varietat de dissenys i preus
- Certificat de garantia i autenticitat

Obert 7 dies a la setmana, de 9,00 a 19,00 h.

Ctra. Palma - Manacor, Km 28 • 07230 Montuïri, Illes Balears
Tlf. 971 16 16 00 • Fax 971 64 64 27 • www.lapis.com.tr • palma@lapis.com.tr

HISTÒRIES DEL SEGLE XX A MONTUÏRI - XII

La Societat Republicana

Cap a finals del segle XIX i principis del XX un cert republicanisme testimonial covava a Montuïri. La cosa, sumament minoritària, estava organitzada dins un comitè local d'Unió Republicana que aleshores no tengué cap transcendència pública dins el poble. No fou fins a les darreries de la Dictadura de Primo de Rivera quan les idees republicanes traspasaren l'àmbit abissal per aflorar a la superfície de forma categòrica i contundent. Noves idees, modernes i renovadores, van surar, a la fi, enmig d'una mar corcada pel caciquisme més estantís i per un estol de sotanes negres i ràncies. Va ésser una explosió de llibertat, una revolució. Tot això i molt més suposà per al poble la Societat Republicana.

Els seus fundadors i principals valedors foren en Guillem Mosson, ferrer i únic president que tengué la Societat; en Rafel Andreu, que havia retornat d'Amèrica, on treballava de sabater, amb el cap ple d'idees noves; en Joan Collet, que havia estudiat molts d'anys amb els frares i feia de pagès; en Joan Apotecari, que estudiava a Barcelona i venia amb totes les novetats d'aquella ciutat bulliciosa i efervescent; en Sion Saldadet, de la junta directiva i picapedrer; en Pep Malherba, sempre animant tothom i en Ventura Piedós. Alguns d'altres montuïrers també en foren capdavaners.

La Societat Republicana funcionà dos anys damunt Cas Confiter. Després, com que de cada dia s'hi afegia més gent, hagué de passar a Can Xoroi, a un local més gran i espaiós. Els seus socis, jornalers, criades, ferrers, homes i dones llogats a part o banda, picapedrers, cosidores, sabaters... eren els que sempre havien estat subjugats, per unes poques monedes diàries, als poders econòmics, polítics i espirituals de la vila.

Aquesta munió d'assalariats -proletaris se'n deia- organitzats dins la Societat, feren tastanejar de bon de veres els poders fàctics locals. N'hi hagué molts que deixaren d'anar a missa, un pecatot que es castigava amb tota una eternitat de sofriments dins un infern de foc i de turments horribles. A cas Confiter i a can Xoroi feien balls, cosa impia i també pecaminosa, predicaven els capellans, que estava

completament vetada a les al·lotes que anaven a ca ses monges. Les monges no les deixaven ballar perquè deien que havien de salvar el món. I aquelles al·lotetes es morien de ganes d'aferrar-se a un jovent...

La Societat Republicana va significar un alliberament. Un rompre motlles i tòpics que oprimien, sobretot, els habitants més desvalguts del poblet del turó.

Amb tot, aquest despertar alliberat de vegades no es traduïa en propostes o suggeriments de canvis pròsperes. La ràbia continguda fins aleshores esdevingué violència apallissadora en una trentena de missatges, porquerets d'infants, que només feien el que sabien: pegar. Fotien cada pallissa als de les dretes! Per això l'agrupació republicana, i posteriorment el Consistori Republicà, es van esforçar sempre en els temes d'educació i cultura.

Al local de la Societat s'escoltava la ràdio, es llegia el diari i també hi feren moltes representacions teatrals.

Mon pare, al seu diari, parla molt de la Societat Republicana, encara que confessa que ell, allà, mai hi va agafar l'ambient. Això sí, era molt aficionat al teatre i assistia a les comèdies que es representaven a cas Confiter i a Can Xoroi. Un escenari improvisat envoltat de cadires de bova feia les delícies d'actors i d'un públic entregat i motivat. Uns i altres entraven en tal simbiosi que tot el local es convertia en un veritable espai escènic. Les obres es feien en castellà i els actors eren en Mateu Matarino, en Tomeu Mosson, en Joan Roca, en Pere i en Toni des Figueras, na Catalina Xoroia i d'altres. Totes les representacions tenien un rerefons polític social, com *Los caciques*, *La asistenta del coronel*, *Terra baixa*, *Las perdices*, *Las codornices*, *Trumfos bastos* i *Juan José*...

Aquesta darrera; *Juan José*, és la que va tenir més èxit. Fou escrita per *Joaquín Dicenta* i representa la reivindicació dels obrers. Mon pare, en els fulls manuscrits guardats a la taula de cames entorcillades, n'explica l'argument.

En *Juan José* és un picapedrer que està casat amb na *Rosa*. El seu mestre, en *Paco*, un empresari carregat de doblers, li vol prendre la dona però ell se'n tem. Un



La Societat Republicana funcionava damunt Cas Confiter

dia, estant dins un cafè amb el seu amic *Andrés*, sent cantar dins un reservat del local i reconeix la veu de na *Rosa*. En *Juan José* la crida i ella surt. Després també surt en *Paco* i dues dones que l'acompanyaven. Amb això, picapedrer i patró tenen unes paraules i en *Paco* li diu que no hi cap mal en convidar a una copa la dona d'un amic. En *Juan José* contesta:

- ¿Pero usted es mi amigo? No es amigo de uno el que quiere quitarle la mujer y llevársela.

Aquí es barallen i en *Paco* se'n va. En *Juan José* li diu a la seva dona que surti defora:

- Rosa! Sal delante. Ve tranquila y despacio. Anda!

Aquí la dona de n'Andrés que nom *Toñuela* diu:

- Yo la acompañaré.

En *Juan José* contesta:

- He dicho que sola. Esta mujer es la mía, la que yo quiero y la quiero pa mí solo. El que la quiera que salga por ella pero que no olvide que tiene que salir por esta puerta y en esta puerta estoy yo.

Al final tanquen el picapedrer a la presó. Hagué de robar per menjar perquè en *Paco* el va treure de la feina. En *Juan José* enyora na *Rosa* i fa el propòsit d'esmenar-se i cercar feina quan en surti. Amb aquestes, reb una carta del seu amic *Andrés* on li conta que la seva dona se n'ha anat a viure amb en *Paco*. Aquí en *Juan José* s'enfonsa i es desespera. Cau el teló.

ANDREU BENESTRUC

Fonts orals: Entrevistes a Antoni Garcias Mas -Saldadet- i a Mateu Gomila Garcias -Matarino-. Ambdues inèdites.

Una associació especialitzada per donar suport a persones discapacitades

Baltasar Servera Nicolau és el president de *Nousis*

Funciona després d'elaborar un projecte per a la creació d'un centre d'investigació i assessorament en noves tecnologies

Amb la denominació "Nousis" es va crear fa dos anys aquesta associació amb la finalitat de donar suport a persones discapacitades, al capdavant de la qual i com a president hi figura Baltasar Servera Nicolau, fill de Vicenç -Caragol- i de Maria -Fustera-. És per això que volem que sia ell mateix qui ens expliqui els més importants detalls d'aquesta incipient associació.

– Com foren els inicis?

– Durant l'any 1999, amb l'ajuda de varis professionals especialitzats, vaig elaborar el projecte per a la creació d'un centre d'investigació i assessorament en Noves Tecnologies aplicades a persones en discapacitat. El febrer del 2000, juntament amb uns quants socis, constituïrem l'Associació amb l'objectiu de promocionar l'ús de les noves tecnologies en el camp de les persones en discapacitat i fer realitat aquest projecte.

– Com se us va ocórrer aquesta iniciativa?

– El motiu que ens va dur a fer-ho va ser la inexistència d'un recurs similar a les Illes, que per motius personals necessitàvem, i una bona forma d'ajudar-nos va



ser posar-ho en marxa, i a la vegada, oferir un servei social a tota la comunitat.

– I el començament, com fou?

– Com tots els començaments, han estat dos anys durs i de molta feina, però a la vegada reconfortants en la mesura que complim els objectius marcats i veim que les persones que atenem i les seves

famílies ens agraeixen la nostra feina.

– Concretament, qui sou i què feis?

– La feina de "Nousis" és molt específica i especialitzada. Hem creat una unitat (equip professional) súper especialitzada en Sistemes Alternatius d'Accés a l'ordinador i sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació capaç de donar suport integral a les persones discapacitades en qualsevol entorn, a les seves famílies i a d'altres professionals que estan en contacte directe amb l'afectat. La unitat està formada per logopeda, fisioterapeuta, pedagog, psicòleg i informàtic.

– En què consisteix el Sistemes Alternatius i Augmentatius de Comunicació (SAAC)?

– Són formes d'expressió alternatives a la parla per persones que no l'han poguda adquirir o que l'han perduda per causes diverses. Engloben recursos tecnològics, com els comunicadors electrònics amb veu sintetitzada o digitalitzada i els ordinadors personals proveïts de veu, adaptats per tal que puguin utilitzar-los fins i tot persones amb dificultats motores molt greus.

– Què són els sistemes Alternatius d'Accés a l'Ordinador?

– Aquests sistemes incorporen perifèrics d'entrada i sortida, programes especials i sistemes de simulació de teclat i ratolí que permeten l'accés alternatiu al software Standard. Permeten principalment, a persones en discapacitat motora que no poden utilitzar la parla o que no poden utilitzar les mans per agafar un llapis o teclejar com ho feim habitualment, realitzar funcions com l'escriptura, el dibuix, el joc, la formació o el treball.

– Com us afanyau amb les persones que poden necessitar aquests sistemes?

– S'apliquen a infants, joves i adults. Les raons que obliguen a la seva utilització són diverses: paràlisi cerebral, puri-



**FABRICACIÓ DE
BALUSTRADA I
BIGUES DE TAUló
IMITACIó FUSTA**

**Servei de transport propi per a tota l'illa
Magatzem i oficina**

Ctra. Palma-Manacor, km. 28,5 • 07230 Montuïri (Mallorca)

Tlfs. magatzem: 971 64 67 44 • 971 64 60 95

Tlf. particular: 971 64 61 73

deficiència, dificultats sensorials, accidents, infermetats neurològiques degeneratives, hospitalització, retard mental, autisme infantil, o problemes de desenvolupament del llenguatge.

– **Quines novetats suposa aquest sistema?**

– La innovació més significativa en aquest aspecte es que, mentre sigui factible, és l'equip de "Nousis" el que se desplaça allà on està l'afectat, ja sigui la llar, l'escola, el treball..., per realitzar una avaluació integral i per fomentar la integració social.

– **Com avaluau els necessitats?**

– El nostre equip realitza activitats d'avaluació, atenció directa, assessorament, suport tècnic i seguiment dels sistemes i usuaris. Hem de tenir en compte que una vegada instal·lat el sistema, el més important es la continuïtat del seu funcionament perquè realment sigui efectiu.

– **Aquest servei d'atenció, és de molta durada?**

– Moltes vegades, les persones que necessiten aquest tipus de servei, el necessiten de per vida. Això vol dir que la seva atenció s'ha de plantejar com un projecte de llarga durada, amb moments de més o menys atenció directa, però sempre amb la seguretat que un dia hauran de resoldre noves necessitats.

– **Està molt estès aquest servei que ofereu?**

– Durant aquest darrer any hem atès una vintena de consultes, de les quals oferim assessorament permanent a dotze. Hem superat totes les nostres previsions, ja que ens havíem marcat la fita d'assessorar només a tres usuaris durant el primer any, amb l'objectiu d'agafar experiència, i considerant que comptam amb uns recursos molt limitats.

– **Prestar aquesta atenció, suposen moltes despeses?**

– No cobram els serveis directament als usuaris, oferim un servei públic, feim feina amb càrrec als propis recursos que generam. Amb això el que feim és atendre el màxim número d'usuaris en relació al recursos que disposam. Consideram que és molt important oferir un servei de qualitat encara que tenguim limitacions en el número d'usuaris.

– **Quina edat solen tenir els vostres clients?**

Per professionalitzar el servei i modernitzar les instal·lacions, no són suficients les ajudes institucionals que reben. Per això necessien socis col·laboradors

– Tenim persones de totes les edats, nins de 2 a 15 anys, joves i persones majors de més de 70; tots ells amb diferents necessitats.

– **Amb quins mitjans finançau aquest servei?**

– Les fons principals de finançament fins ara són els convenis subscrits amb la Conselleria de Benestar Social (IBAS), la Conselleria d'Educació, l'Ajuntament de Montuïri i els ingressos propis, derivats de les aportacions dels socis i les col·laboracions d'entitats privades, que en el 2001 foren el Grup de Teatre "Foganya" de Porreres, el grup de Teatre "Quart Creixent" de Ses Salines i les Noves Generacions del Partit Popular de Montuïri. A tots ells aprofit aquestes línies per agrair-los públicament el seu suport.

– **Quin són els vostres objectius de futur?**

– Un dels objectius principals d'aquest any és realitzar l'equipament del centre base, d'ajuts tècnics i material adaptat, local de l'Ajuntament al carrer des Pujol, 57, elements imprescindibles per oferir un servei de qualitat. Per això estam pendents de la concessió d'un ajut per part de la Conselleria d'Economia.

– **Esperau altres ajuts?**

– Sí, esperam renovar els convenis que havíem subscrit l'any passat i signar

un nou conveni amb la Conselleria de Sanitat, per tal de poder oferir servei a persones hospitalitzades.

– **Teniu altres projectes a més llarg termini?**

– Pel que fa el 2003 tenim la intenció de professionalitzar totalment el servei, oferint la possibilitat que els professionals és dediquin per complet al desenvolupament i gestió del projecte. Perquè això sigui possible, serà necessària la col·laboració de les institucions abans esmentades.

– **Qué diries als qui necessitin més informació?**

– Als qui vulguin saber més sobre el servei, com fer-se soci o col·laborador, si necessiten el nostre assessorament, o qualsevol altre qüestió, poden posar-se en contacte amb nosaltres a través de la web o a la direcció i telèfons següents: Associació "Nousis", carrer des Pujol, 57 de Montuïri o als següents telèfons: 971 16 15 14, mòbil: 676 40 63 86, i també a e-mail: contactar@nouis.org

D'aquesta manera donarem per acabada la conversa amb en Baltasar, la qual pot suposar una interessant informació per saber sobre l'abast d'aquestes noves tecnologies, la seva aplicació i els seus projectes.

O. ARBONA

Area de servei Ses Jardines

Estació de Servei

Mini-Market • Rentat de cotxes

Bar Restaurant

Berenars • Cuina casolana

Carr. Palma-Manacor Km. 29'3 • Tlf. 971 64 61 46 • Montuïri

LA VIDA QUOTIDIANA D'UNA POSSESSIÓ DEL PLA DE MALLORCA ALS VOLTANTS DELS ANYS QUARANTA (I) **Son Joan Arnau vista amb els ulls d'un al·lot de 5 o 6 anys**

Les cases són un exponent de l'arquitectura rural mallorquina

La possessió a què fa referència el títol es diu son Joan Arnau. Té unes dos-centes quarterades d'extensió, està situada molt prop del centre geogràfic de Mallorca, entre Sineu i Lloret de Vistalegre, i conforma, per tant, una de les possessions més característiques del pla. En efecte, des de sempre les seves activitats agrícoles han estat bàsicament de secà (producció de tot tipus de cereals i una ramaderia basada en l'oví, el boví, i sobre tot del porquí a causa de l'existència d'un extens figueral que any rere any proporcionava una generosa collita de figues). Antigament tenia una abundant producció vinícola.

Les cases són un clar exponent de l'arquitectura rural mallorquina de segles passats: la casa dels senyors i la casa dels amos envoltant una clastra de planta més o menys quadrada, amb dues cisternes enmig i dues galeries porticades (els

corredors a dos dels quatre costats de dita clastra). En el frontispici del portal principal, l'escut de la família Despuig. A cada costat del portal, un banc de pedra, i al davant una extensa explanada (la carrera) que rep obertament els qui arriben a la possessió i dona accés a altres dependències agrícoles.

Gairebé cinquanta anys després d'haver-hi passat la meua infantesa, i he pogut tornar i fer un recorregut per les cases, gràcies a l'hospitalitat i delicadesa dels actuals propietaris, la qual cosa m'ha premès contemplar amb els meus ulls d'adult els mateixos escenaris en què van transcórrer els primers anys de la meua vida. Malgrat això, la descripció que n'he fet abans, i el que contaré seguidament és us un al·lot de cinc o sis anys, el que, furgant pels racons de la meua memòria, descriu i conta, gairebé passats cinquanta anys, com si d'un *flash-back* cinematogràfic es tractes.

El meu padrí va anar d'amo a son Joan Arnau l'any 1896. Els propietaris, altrament dits *els senyors*, eren la família Aguiló, de Ciutat, i encara que no pertanyien a la noblesa formaven part de la burgesia benestant de Palma, ja que eren també propietaris de Binitaref, una possessió veïnada de Son Joan Arnau, al terme de Sineu, i de la possessió anomenada La Real, just al costat del monestir d'igual nom, ben prop de l'actual barriada dels Establiments, de Palma. El seu domicili era una de les cases senyoriales del carrer del Convent de Sant Francesc de ciutat ben davant Can March.

He sentit contar que el *senyor* anava de tant en tant a Son Joan Arnau amb el tren fins a Sineu, i el padrí, l'amo, l'anava a recollir a l'estació amb la galera, fent l'horabaixa, en donar per acabada la visita, el mateix camí de tornada. Això i altres coses que he sentit contar a la meua mare, em fan pensar que la relació entre el *senyor* i l'amo, a més d'una relació contractual en el sentit propietari-arrendador, era una relació entre dues castes ben definides i, per tant, ben diferenciades, entre les quals no hi havia cap possibilitat de barreja que no fos precisament aquesta: uns eren i seguien essent durant molts anys *els senyors* i els altres *els*



Quan en Jaume, l'autor, tenia 3 anys

amos. Així era la societat mallorquina rural a l'acabament del segle passat i començament de l'actual, quan el meu padrí va anar d'amo a la possessió.

Malgrat el que hem dit abans, aquesta casta d'amos de possessió va gaudir d'una envejable situació econòmica ja que, d'una part, les rendes que pagaven als *senyors* eren relativament baixes, mentre que produïen i controlaven tota l'activitat econòmica de la ruralia mallorquina. D'aquesta manera els *amos* de possessions com Son Joan Arnau, Son Brondo, Son Gual, Els Calderers, Son Company, Tagamanent, Son Bordils, etc, per anomenar-ne només algunes arriben a constituir un potencial econòmic força important, que donant feina a molta gent, (de fet les primeres onades d'immigració de peninsulars cap a Mallorca, molt abans de l'anomenat *boom* turístic, anaven a fer feina a moltes d'aquestes possessions) i movent una gran part de la riquesa illenca de la primera meitat del segle.

Aquesta casta d'amos de possessió perdura fins prop dels anys cinquanta en què noves activitats econòmiques derivades dels desenvolupament que comença assolir la societat mallorquina de postguerres, entre les que cal esmentar la tímida i principiant indústria turística

Ortopèdia **MANACOR**



**Àngel
 Ascaso
 García**

**TÈCNIC
 ORTOPÈDIC**



Plaça Rector Rubí, 3
 Tlf. 971 552 614
 Fax 971 462036
 07500 Manacor

amb tots els seus derivats, la progressiva devaluació de l'agricultura, la pagesia diria jo, la irrupció amb molta força de noves generacions preparades per un futur que s'entreveia prometedor i els canvis socials que tot això comportava, capgiraren del tot el tipus de vida de Mallorca. Dins aquests gran canvis *els senyors* deixen de ser *senyors* i els *amos* de ser *amos*, en el sentit que en dues paraules tenien quan abans he fet menció del meu padrí que fou l'*amo* de Son Joan Arnau des de l'any 1896 fins al 1940 que es va morir.

D'aquells anys he pogut entreveure com seria la vida quotidiana a una possessió del pla, gràcies a una mena de dietari o agenda que duia el nostre padrí i que és a la vegada un llibre de comptabilitat i un diari íntim. En efecte, en aquest dietari tant hi ha anotacions de tipus comptable com de tipus personals, com és la data i hora del naixement de les seves nou filles, nascudes a Son Joan Arnau, i alguna a hores intempestives (una a les deu de la nit, tres a les tres de la matinada, altre a les set i mitja del matí, etc.). I això és la primera cosa que he intentat reconstruir tractant d'imaginar el rebombori d'una *madona* de possessió embarassada a qui li entren els dolors del part devers les deu del vespre a unes cases de possessió on no gaudien de les mínimes comoditats que avui coneixem, començant per la llum elèctrica. Cal imaginar el parell o un missatge enganxant la galera o el carretó per anar més que depressa a cercar la comare, a un altre parell o missatge afegint *carburo* al pot de baix i aigua al de dalt d'aquells artefactes que donaven una llum blanca per la flamarada que sortia pel petit foradell (*el pitorro*)....si aquest no s'havia embussat; o tal vegada afegint benzina i manxant més aire al petromatx, el qual subministrava una bona claror, una mica groguenca si la camiseteta (bombeta de tela) no s'havia espatllat. I a les dones, tal vegada figueraleres, afanyant-se a revifar el foc colgat per escalfar aigua. Fos com fos, aquestes escenes es va repetir fins a nou vegades, des de l'any 1896 en que va néixer la major (la tia Antònia) passant pel 1906 en que va néixer la setena (la tia Magdalena) fins el 1909 en que li tocà treure el nas a la darrera (ma mare).

Al mateix dietari i figuren una mala fi de dades, unes de tipus comptable, altres que fan referència al personal, tipus de



Carrera i façana principal de Son Joan Arnau. A l'interior hi ha la clastra

feines, administració, etc, tot plegat pot donar una idea molt aproximada de com esdevenia la vida en aquell temps. N'anomenaré unes quantes seguint un ordre cronològic, des de 1896 a 1940. Cal esmentar que les anotacions del dietari tenen cada any, com a data de referència, el dia 8 de setembre, conegut com el dia de la Mare de Déu dels missatges en què, com se sap, a tota la pagesia mallorquina començaven o acabaven el contracte laboral els treballadors del camp.

Dades significatives de l'any 1897
1^{er} mayo, comenzamos a segar habas.
17 de mayo, principio a segar avena.
24 de mayo, principio trillar habas.
29 de mayo, principio trillar avena.
En el mes de junio se trillan 102 *cavayons de blat cheche*.
16 agosto empezaron las *figueraleres*.
15 setembre, después de un buen tiempo y de secar higos muy buenos, se concluyó de secar higos.

Salidas o sea gastos de este año:
Por renta de Son Joan Arnau 1050 pts.
Per soldadas de *missatges*150 pts.
Por más meses y jornales todo el año260 pts
Por carruaje con toldo i demás... 37 pts

I així fins a completar una exhaustiva comptabilitat d'entrades i sortides. He dit abans que la renda que pagaven *els amos* per l'arrendament de les possessions era relativament baixa. Així observem que l'any 1897 es pagaven 1050 pessetes. Idò bé, aquesta renda es mantingué fins l'any 1907 en que passà a ser de 1200 pessetes, al 1911 era de 1350, al

1921 era de 1500 i al 1924, no sé per quina raó, pegà una bona pujada passant esser de 7500, i les darreres dades que hi figuren són a partir de 1927 al 1937 en que es pagaven 9000 pessetes anuals de renda.

(Continuarà)

JAUME CAMPS FERRER

Préstecs Hipotecaris Habitatge

marear l'as
el ritme de la teva hipoteca

A tipus variable

A tipus fix

Jove

A tipus mixt

Quota blindada

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Espàrrecs i carxofes

Les abundants pluges ha fet que hi hagi bona collita d'espàrrecs i carxofes

De carxofes ara n'hi ha a balquena, però fa cosa d'un mes, a les primeres, d'aquestes morades, en robaren bastants pel fora vila.

L'esparguera que coneixem és una planta arbustiva que viu, creix i es reproduïx en estat silvestre. Crec que per Mallorca es pot dir que arreu se n'hi fan. Se'n troben per voreres, marges, garrigues, ermassos, tenasses, baix parets, voltant soques dels garrovers i altres ar-

bres vells si és que no han cavat les llobades ni esquitxades amb herbicida i a qualsevol lloc que estigui un poc abandonat. A Mallorca potser algú en conreï, no n'estic assabentat, en tot cas serà en poca quantitat, no es veuen esparguers de considerable extensió ni bocins de terra sembrats d'espargueres.

Quan arriba el mes març es vol reproduir i diria jo, fer-se més ample, de més redol i créixer. Si el temps ve bé, que sigui un any plujós com ésenguany, la temporada pot durar fins a l'acabament

de maig i en surten molts de bons i tendres.

No he anat a cercar les varietats, tant pel que fa a les conreades com les silvestres. D'aquestes darreres se'n coneixen varies castes. Es coneixen l'esparguera bona o punxarruda, la borda, de gat, fina, de jardí i qualcun altra. Cap a l'acabament del mes de febrer ja comença a haver-n'hi qualcun. Per dins la planta retreu brots tendres i aquests retret és l'apreciat i cercat espàrrec. Si no el collim serà una branca més, si al collir-lo no l'arrabassam, el tros que roman a ras de terra torna granat arrela fort d'aqueixa manera amplia el seu redol. Per anar-los a recollir millor si anam fornits d'una forca o un bon garrot per decantar les branques, ja que aquestes, com que volen reproduir-se i créixer, es defensen. Per tal motiu les seves fulles són espinoses per d'aqueixa manera les ovelles, truges altre bestiar no arribin a les retretes tendres o siguin als espàrrecs. Conills i llebres també -tot i que a vegades hi arribin- tenen dificultat per arribar-hi. Els humans però sabem emprar eines com és un garrot, forca, falç i si ens posam guants podrem ficar la mà per dins les punxes i collir-los.

Si volem tenir molts d'espàrrecs i bons, a començament del mes de març amb una falç tallam l'esparguera vella aquesta amb el seu instint de perdurar, allà on ha anat posant arrels retraurà amb molta força. Si és un any com enguany, que l'any ha vingut amarat, en surten molts i enguany són tendres i gruixats.

És dona el cas però que sembla a tothom les agrada la truita amb espàrrecs i quan arriba el cap de setmana que els ciutadans surten de Ciutat se'n van a cercar espàrrecs i crec que sempre que cul·lin espàrrecs ningú els dirà res; el mal és que per voreres hi ha moltes carxofes d'aquestes morades tirant a negres tan apreciades i tan geloses com les té l'amo que les ha sembrades: Les ha donat fertilitzant, les ha cavades, aclarides i cavades i es troba que quan va per collir-les, les hi han pispat i aquest fet és causa d'una enrabada. Vull remarcar i repetir que les carxofes en no esser les que deim gallufes no són silvestres ni creixen espontàniament com els espàrrecs i que amb el mateix cercar espàrrecs i caragols voldria advertir que tenen amo i que aquest les va sembrar ja sigui pel consum propi de la família o be per donar o per vendre però d'allò que



Les carxofes tendres són comestibles i crues o en infusió són bones contra les infeccions del fetge i fins i tot remeten l'arterioesclerosi i les infeccions renals

BIP **Super Montuïri**
Extens assortit
 Gran varietat de productes d'alimentació

Peix congelat • Carnisseria • Xarcuteria
Panaderia • Fruita i verdura • Begudes • Neteja
 I TOTA LA NOVA GAMMA DE "LEADER PRICE"

Av/ Es Dau, s/n

Tlf. 971 64 67 60

Montuïri

estic segur és que no les va sembrar per en anar a colli-les solament trobi el capoll. Fins i tot si estan dins una vorera abandonada no les han de tocar, tenen amo.

El fet que m'ha motivat a escriure d'espàrrecs i carxofes és perquè tant a mi com a un veïnat quan hem anat per preparar el fregit de Pasqua, de les carxofes que prou feina havia comportat sembrar-les i cavar-les solament hem trobat el capoll. Aquest article pens servirà per poca cosa respecte que no furtin més carxofes, però criem-me que un agafa una bona enrabiada quan un veu que d'allò que temps dins casa teva t'ho pispin.

Es dona el cas que eren les primeres que ens robaren, d'aqueixes que encara no han sortit de la carxofera, i que són molt tendres i apreciades.

Ara ja han sortit per sobre la planta i arreu se'n veuen moltes, Si algú se n'endu unes quantes no es notarà gaire

Els vells pagesos sabem que cercar espàrrecs i caragols sí que podem anar per les voreres del fora vila, sempre que no causem danys als sembrats, però com que ens coneixem sabem que de les carxofes no n'hem de collir cap i mol manco quan son tendres, no vull acusar ningú, però fa sospitar que els autors del furts siguin els qui no saben la feina i esment que costa produir-les. I tant carxofes com espàrrecs són bons, gustosos i pel que sembla agraden a tothom, tota vegada que el seu gust amarg permet menjar-ne tothom i a més cauen molt bé per les persones diabètiques i es apte per qualsevol dieta alimentària, a més també tenen propietats medicinals; són diürètics, i curen del fetge neutralitzant els efectes de l'alcohol. Per allò que més s'aprecien les carxofes i els espàrrecs és barrejats amb ous rebatuts, o sia, per elaborar la clàssica truita d'ous fregits. Així com també són essencials per donar gust al clàssic fregit mallorquí especialment el fregit de Pasqua. I també donen un especial gust a les sopes mallorquines, millor acompanyades d'ous, com també per afegir a les coques amb verdura, però repetesc, els espàrrecs i cargols sí que ningú dirà res, però les bones carxofes el qui les ha sembrades les vol per ell, perquè per a cavar-les ningú li ajuda i li han costat feina i despeses el tenir-ne.

SION NICOLAU

S'Esbart des Pla Aniversari 2002

Damunt les nou del matí del diumenge passat, 14 d'abril, es llança el coet tradicional, senyal de sortida de l'Esbart cap a la celebració de l'Aniversari 2002.

El recorregut fou Montuïri-Sant Joan-Petra, en cotxe. Convenientment es deixaren els cotxes i començà l'itinerari a peu: cap a can Moliner, Son Burgues, Can Mates, Gall qui cant (deformat popularment en Calicant), Son Capellet, Son Gorgut, Ermita de Bonany.

Els cotxes ens tornaren a Montuïri, concretament a son Miró d'en Francesc Sitjar, casat amb na Joana -Boira-, amfitrions d'enguany. Tot va estar a punt i sense faltar res de res.

A Son Miró tinguérem el temps més entranyable de la diada. L'Aniversari, més que caminar, vol dir convivència, aprofundiment en la coneixença mútua i fraternitat. Tot un dinar popular, gustosament participat, coronat amb un bon humor, alegria, ball de bot i de saló.

Enhorabona a S'Esbart des Pla, a la seva organització i al seu caràcter obert a tothom. L'Esbart vol fer poble, i poble unit.

Molts d'anys a tots vosaltres!

JOSEP OLIVER I VERD

Gloses

Per al dia del Puig

A la batlessa

Tenc una gran alegria com veig sa bondat que hi ha, dins aquest grupet s'hi trobà una gran dona, mamà, per dirigir s'alcaldia.

I de Montuïri voldria tots poder-nos saludar anant d'aquí per allà si amb ella podem parlar 'cabem per dar-nos sa mà amb na Maria -Titina-.

Als qui hi pujaren

Glos per segona vegada perquè m'hi sent obligat i em sent bastant animat dins aquest local sagrat ben replè de gent honrada.

Si hi pensam qualche vegada hi tenim Jesús oblidat i amb Ell un deute firmat; quan el tenguem superat viurem amb tranquil·litat tenint Déu en es costat i per anar al cel, s'entrada.

BIEL CERDÀ -RUPIT-

Restaurant PUIG DE SANT MIQUEL



**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

La bicileta

Els temps han canviat molt. Aquesta joveneta de 15 anys s'ha convertida en una dona de 70. Es tracta de Francisca Ribas Gallard -Marxanda- o de Son Vanrell.

D'ençà d'aquesta fotografia han passat 55 anys. Aleshores era un època en què moltes al·lotes -i també al·lots i joves i gent de tota edat- anaven amb bicicleta encara que, com en aquest cas, no fossin expressament per a dones. I a les que tenien així el manillar se'ls deia "de passeig". No era gens estrany, sinó més be normal, veure'n moltes d'aquesta edat, que amb bicicleta anaven a passejar per fora vila.



Records d'infantesa

Amb carro, a Ciutat

Quan tenia 10 o 12 anys ja començava a anar a Ciutat amb carro a vendre amb el meu pare. Aleshores era per a mi una diversió que m'agradava, perquè sortia de Montuïri i eren unes 24 hores que passava molt diferent de les de la resta de la setmana.

Però en tenir 16 o 17 anys, -devia ser entre 1923 i 1924- moltes vegades ja hi anava tot sol o amb les meves germanes. Partíem de la vila poc abans de mitja nit i en el viatge solíem emprar poc més de 6 hores. Ara bé, la bístia ja hi sabia i a més semblava que tenia coneixement. En tot el camí no hi havia necessitat de dir-li res. Tan tranquil anava que en passar pel revolt d'en Comelles eren moltes les vagada que m'adormia, i sols

una o dues vegades em despertava abans d'arribar a Ciutat, si bé tot d'una ja em tornava adormir.

Si era de dia que partíem de Montuïri, en haver passat el Vivero, la bístia, que semblava intel·ligent, girava cap a Son Maiol, en direcció a una quarterada que allà teníem.

Record que en arribar a Ciutat la bístia s'aturava, com si digués: "No podem caminar més, ja hem arribat". I les vegades que havíem partit a mitjan horabaixa anàvem a dormir a un hostal.

A la matinada, arribats a Ciutat, unes vegades s'aturava davant can Darder i feia coa darrera altres carros que també anaven a la plaça Major a vendre. Passàvem per la placeta del Banc de

s'Oli que hi ha abans de la plaça Major.

També record que qualque vagada mon pare, que tenia bo amb l'encarregat de la plaça, en esser al Banc de s'Oli feia com que trabucar el carro, com si li haguessin caigut el coves o canastres de pebres, i allà mateix ja es posava a vendre'n. Fins i tot el mateix encarregat de la plaça li enviava gent a comprar-ne.

El màxim que trèiem de la carretada eren 10 pessetes, però en aquell temps servien per vestir-nos a tots sis (mon pare, mu mare, les tres germanes i jo). Mon pare m'ho contà moltes vegades.

Sovint, en esser a la Casa Blanca, de tornada, compràvem una o dues terces de gerret frit, i amb pa i vi que dúiem de ca nostra, ens el menjàvem pel camí. Així i tot eren temps en què havíem de fer el cap viu.

Ho contà Bartomeu Fiol Verd "Baqueto"

El Montuïri a una passa de salvar la categoria de 3ª Nacional

FUTBOL

Montuïri, 1 - Binissalem, 1

Quan el Montuïri ja donava el partit per guanyat, gràcies a un gol de penal transformat per Pep Mateu en el minut 52, l'àrbitre, que no va estar encertat, allargà el partit fins que en el minut 94 els visitants aconseguiren l'empat després d'un partit molt disputat.

Ferrioler, 4 - Montuïri, 2

El Ferrioler va patir de valent per guanyar en un partit espectacular, jugat amb molt d'interès, sobretot pel Montuïri. Però mancant 15 minuts per a l'acabament i amb el resultat de 2-2, l'expulsió de Canyelles va marcar el desencís d'un Montuïri lluitador.

Montuïri, 5 - Sóller, 2

Cinc i haguessin pogut esser més en un partit en el què el Montuïri jugà al mateix ritme que la resta dels partits que ha ofert en Es Revolt aquesta temporada, però la poca qualitat dels visitants col·laborà aquest diumenge a omplir una nodrida panera de gols, dels quals Miquel Juan en marcà 4.

Cardassar, 1 - Montuïri, 2

Magnífic resultat per al Montuïri en un partit que els de la vila necessitaven els tres punts per salvar la categoria. Amb dos gols de penal, obra de Tasar, acabà la primera part i a mitjan segona, els locals marcaren el seu quan el Montuïri ja jugava amb dos menys, per expulsió.

2ª regional

Montuïri, 1 - P. Soledat, 2
Son Cladera, 0 - Montuïri, 1
Montuïri, 0 - Consell, 2
Sta. Eugènia, 2 - Montuïri, 1

Copa Juvenils

Es Pla, 3 - At. Rafal, 5
Marier, 1 - Es Pla, 3
Es Pla, 4 - Es Raiguer, 1

Cadets

Es Pla, 3 - Santanyí, 0
Son Ferrer, 3 - Es Pla, 0
Es Pla, 4 - Consell, 2

Copa Benjamins F-7

Porreses, 1 - Montuïri, 5
Montuïri, 12 - Binissalem, 2

Fase final infantils

Es Pla, 4 - Valldemossa, 2

Es Pla, 10 - V. de Lluc, 0

Poblera At, 4 - Es Pla, 1

Alevins

At. Rafal, 0 - Es Pla, 5

Benjamins F-8

Sta. Ponça, 2 - Es Pla, 2

Es Pla, 5 - Andratx, 1

Rt. Arenal, 2 - Es Pla, 0

Copa Benjamins F-8

Sineu, 4 - Es Pla, 6

Es Pla, 5 - J. Manacor, 1

Marier, 5 - Es Pla, 0

BÀSQUET

Minibàsquet

Llucmajor, 7 - Montuïri Verger, 12

Montuïri Verger, 35 - Pollença, 23

Infantil

Pollença, 32 - Montuïri Manera, 41

Montuïri Manera, 28 - M G G, 30

Manacor, 19 - Montuïri Manera, 43

1ª Autonòmica

Binissalem, 58 - Montuïri Lapis, 51

Montuïri Lapis, 60 - Manacor, 37

Montuïri Lapis, 50 - Sa Pobla, 32

Sta. Mònica, 52 - Montuïri Lapis, 36



Camí de Ca'n Tamos, s/n
07230 - Montuïri
Tel./Fax: 971 64 66 49
clivetmontuiri@airtel.net

Clínica Veterinària

- ☐ medecina general
- ☐ vacunacions
- ☐ cirurgia
- ☐ raig X
- ☐ ecografia
- ☐ animals exòtics
- ☐ perruqueria
- ☐

CONCERTAU HORA

Antoni Jaume, entrenador de les nines de minibàsquet

A punt d'acabar la competició, l'equip va primer sense haver perdut cap partit

Antoni Jaume Castelló fa tres anys que viu a Montuïri amb la seva família, la seva dona, na Magdalena o "Maena", i els seus dos fills, n'Inès de set anys i el més petit, en Toni de quasi dos anys.

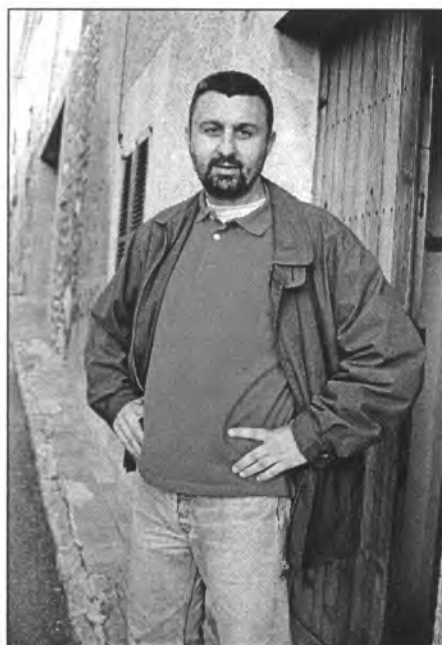
Antoni treballa des de fa tretze anys a l'àmbit social amb població en dificultats socials. És diplomad en treball social i educació social. Enguany treballa de tècnic d'inserció sociolaboral amb població de risc dintre el SOIB de la Conselleria de Treball i Formació de la C.A.I.B.

– Com és que vareu venir a viure a Montuïri?

– L'hospital de Manacor en té la culpa. Havíem de cercar un lloc en mig, entre Palma, on jo faig feina, i Manacor, on treballa la meua dona. La veritat és que estam molt contents de viure a Montuïri.

– Quan començares a fer d'entrenador, a on i amb quines categories?

– Vaig començar a entrenar a l'escola de minibàsquet, del Patronat de Palma, des 1984 fins a 1993. Sempre vaig fer bàsquet pel Patronat. (actualment és el CB Mallorca). Vaig assumir durant quatre anys la coordinació de les categories base, així com la col·laboració com a segon entrenador de diferents seleccions de Balears (1986-1989) i la tasca de realitzar un treball més acurat a nins que presentaven moltes possibilitats d'arribar a tenir



una gran altura. Fou una experiència molt enriquidora a nivell personal i tècnic. Després vaig estar sis anys allunyat totalment del bàsquet degut a motius professionals (1994-1999). De qualche manera va esser venir a Montuïri i reenganxa amb el bàsquet.

– Estant a Montuïri, a quins equips has entrenat?

– La temporada 1999-2000 vaig entrenar les júnior. Aquestes dues temporades darreres he estat entrenant a les minibàs-

quet (aleví) del CB Montuïri. Des de l'any passat he col·laborat en coordinar el bàsquet escolar de l'APA (iniciació i benjamí). Segurament ho deixaré de la temporada següent. La veritat és que no tenia previst tornar al bàsquet i molt manco treballar amb nines o adolescents. He notat moltes diferències a l'hora de treballar amb nines, si bé cal dir que hi ha altres virtualitats que no hi ha a la categoria masculina.

– Podries dir els noms de les jugadores que formen l'equip de minibàsquet?

– Abans de res, vull ressaltar la tasca de la delegada de l'equip, Joana M^a Beltran Cerdà, la qual amb el seu interès i motivació demostra sense cap dubte tenir moltes possibilitats d'exercir com entrenadora a curt termini. Les jugadores de l'equip són: Catí Rosselló Fullana, Aida Alcolea Ribes, Teresa Sastre Sampol, M^a Teresa Gomila Nicolau, Catalina Fullana Moll, Antònia Martorell Bauçà, M^a Rosa Camps Serra, Francisca M^a Bennassar Rosinyol, Francisca M^a Miralles Niell, Jerònia Bergas Forteza i Mercè Martínez Palou. És un grup de dues quintades (5 de 1992 i 6 de 1993) amb bones expectatives de futur .

– Quins són els motius pels quals el teu equip va primer de grup, i a més no ha perdut cap partit, a punt d'acabar la competició?

– En primer lloc cal tenir en compte que si es treballa amb objectius a mig i a llarg termini, normalment es recullen els seus fruits. En aquest cas vaig començar a intervenir la temporada passada amb la majoria de jugadores que formen l'actual equip, la qual cosa ha fet que enguany es notàs a nivell més de resultats, si bé me vull referir, a més de la millora amb l'aspecte tècnic, a l'evolució en els seus comportaments i actituds envers els entrenaments, partits, àrbits, pares, jugadores contraris, etc...

– Parlant de l'intercanvi. Com es va gestar i com es va organitzar ?

– En un primer moment fou una proposta que vaig llançar a la junta directiva del Club i als pares de les jugadores.



Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

L'intercanvi amb el CB Boscos de Ciutadella fou de caire educatiu i esportiu

Aquesta consistia en combinar una experiència de caire educatiu amb una de caire esportiu. És a dir, cada una de les nines de Montuïri aniria a viure a ca una nina d'una altra ciutat, per després a aquesta altra nina li correspondria viure a ca una nina de Montuïri. Evidentment això estava previst amb la realització d'una sèrie de partits de bàsquet. Una vegada que es va admetre la proposta, vaig cercar possibles clubs, fonamentalment a Menorca, donat la seva ampla experiència amb la realització d'intercanvis. El CB Boscos de Ciutadella es va interessar per realitzar l'intercanvi. A partir d'aquí vàrem preparar unes activitats per obtenir doblers pels costos de l'intercanvi (venta de camisetes, venda de coques per la fira de sa Perdiu...), amb l'objectiu d'abaratir al màxim les despeses de les nines i les seves famílies.

– Quin fou el resultat?

– El resultat fou molt positiu: les nines i els pares i la junta directiva del Club es van implicar en tot moment per aconseguir l'objectiu. A continuació amb el responsable del CB Boscos vàrem ajustar una programació d'activitats, tant per l'anada, el 23 i 24 de març de 2002 (nosaltres primer anàvem a Ciutadella), com per la vinguda de les menorquines, el 30, 31 i 1 d'Abril de 2002. Ens va semblar interessant fer coincidir la seva arribada amb la festa del Puig. Finalment vàrem confeccionar tant per la meua part com per la seva un informe que explicàs les característiques personals de cada una de les nines que participaven a l'intercanvi, amb l'objectiu de formar les parelles (entre una nina de Montuïri i una de Ciutadella). Aquesta part fou una mica delicada.

– En concret, com fou la vostra anada?

– Crec que la nostra recepció fou ben valorada no només pels responsables del Club, sinó pels familiars de les nines de Ciutadella. La nostra anada fou més breu, però intensa. Va ésser interessant conèixer el model que utilitzen a Menorca per realitzar partits de minibàsquet, com és la reglamentació, arbitratges...

– Quin ha estat el resultat final?



Les nines de l'equip mini de Montuïri amb les del CB Boscos de Ciutadella

– El resultat ha estat altament positiu, ja que les nines han tengut una experiència enriquidora que recordaran durant molt de temps. Cal remarcar que la resposta i la participació activa dels pares de les jugadores i la junta directiva, així com del patrocinador de l'equip, Construccions Verger, ha estat fonamental. De la mateixa manera poder comptar amb Joana Mª Beltran, Miquel Llull i Catalina Socias per realitzar l'acompanyament de les jugadores. Amb aquest intercanvi ja hem creat un precedent que cal aprofitar per a futures iniciatives del CB Montuïri.

– Quins reptes té actualment per tu, el bàsquet de Montuïri?

– Abans de res dir que el meu coneixement està molt limitat pel poc temps que

duc a Montuïri. En primer lloc em sembla que cal fer feina per aconseguir que totes les categories participin a la competició de clubs federats. En segon lloc es podria organitzar un torneig que pogués ésser emblemàtic (tipus el torneig de la Llum) que provocàs un cert prestigi pel club de bàsquet i un cert interès per la resta de clubs que participen en el bàsquet femení. En darrer lloc cal potenciar un major interès i presència d'aficionats.

– Vols afegir qualche cosa ?

– Vull aprofitar aquesta oportunitat per agrair a tots els relacionats amb el bàsquet, des del president fins als pares, patrocinadors i fins i tot a la meua família, la contribució per dur a terme aquest ambiciós projecte.

O. ARBONA

Hotel Rural Es Figuerol Nou Es Pati de Montuïri Restaurant

*Diligent servei
Amb totes les comoditats
Acurada atenció al client
Servei de noces i banquets*

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

Mallorca Missionera

El primer diumenge de maig, dia 5, i amb el lema *La porta oberta i el cor, més*, la nostra Diòcesi celebra la jornada *Mallorca Missionera* per recordar amb especial atenció els nostres missioners escampats arreu del món per difondre la Bona Nova i a la vegada *pregar* per ells i la seva tasca i *ajudar-los* econòmicament en la difícil i esforçada tasca evangelitzadora.

Mes de Maria al Puig

Com ja es costum, també aquest any, farem el mes de Maria al Puig. Començarem la celebració a les 19'00h i a continuació, l'Eucaristia dominical. Convidam totes les persones que d'una manera o l'altra teniu un sentiments especials cap a la Mare de Déu de la Bona Pau que algun diumenge vos hi faceu present. El diumenge dia 26 (darrer diumenge de maig) després de l'Eucaristia farem una petita festa amb tots els assistents.

Primeres comunions

El temps de les Primeres Comunions s'acosta. El calendari de les celebracions del sagrament de la Primera Comunió comunitària serà el següent: durant el mes de Maig: dissabte dia 18 a les 19'00. Diumenge dia 26 a les 12'00 i el dissabte dia 1 de Juny a les 19'00.

Corpus Cristi

El diumenge dia 2 de Juny a les 19'00 celebrarem la solemnitat del Corpus Cristi. A continuació processó del Santíssim pels carrers del poble. Pregam que s'adornin amb flors i cossiols els carrers per on habitualment passa la processó. Aquest dia també es farà la col·lecta extraordinària per ajudar als nostres germans més pobres.

Com podem contribuir amb l'Església Catòlica sense fer cap despesa?

De bell nou un altre any i per al bé de tots, la parròquia demana que en fer la declaració de la renda es posi una creu (+) a la casella de l'Església Catòlica (despeses de personal, rehabilitació d'edificis, sosteniment de nombroses obres socials i humanitzadores...) de les quals ens beneficiem tots: creients i no creients. De no fer-ho així l'Estat ho destinarà a altres fins.



La magnífica panoràmica que s'observa des de dalt del Puig de Sant Miquel, casal de la Mare de Déu de la Bona Pau, és un motiu més de trobada i de complaença

Maria de Natzaret i el mes de Maria

Al llarg de la història de l'Església ens trobam amb tradicions que han desaparegut perquè no responien als signes dels temps. Mentre que altres, malgrat la forta secularització de la nostra societat, encara es conserven i a molts d'indrets amb una gran popularitat. Es el cas del **Mes de Maria**.

Aquesta devoció popular té els seus orígens en l'edat mitjana i foren els germans franciscans que l'expangueren per tot el món catòlic.

Parlar del **Mes de Maria**, és parlar de Maria de Natzaret, és parlar de la mare de Jesús. El Nou Testament parla poc de Maria. Sols en moments molts concrets. Volem centrar l'atenció en un relat que pensam que és clau per entendre l'espiritualitat de Maria. Ens referim al Magníficat: Lc 1,46-55. Aquest text és un dels millors per descobrir no sols la mística de Maria, sinó també la seva personalitat. Maria canta la tendresa que Déu té vers els pobres i els marginats: "Derroca els poderosos del soli i exalta els humils; ompl de béns els pobres i els rics se'n

tornen sense res". Aquests paraules en són un exemple. Maria posa de relleu que Déu no sols mira amb un gran amor els més petits de la societat, sinó que els poderosos, els que tenen el poder en les seves mans i no actuen en justícia, vendrà un dia que seran derrocats i destronats del seu tron poderós.

En un món masclista com ho era el de Maria, Ella profetitzava i reivindicava justícia per a tots, sobre tot per als pobres. Proclama com és el sentir i l'obrar de Déu. Déu té un cor misericordiós vers els més petits.

Des del Magníficat observam com Maria és una dona arriscada; una dona que creu i confia en la utopia del Regne; una dona que assumeix el sofriment, el dolor, el servei i la lluita com a pautes pel creixement personal. Maria ens convida a ser persones madures; persones arriscades, persones valentes. Persones que no escatimen ni temps ni esforços per fer possible que els valors del Regne siguin els principis de l'obrar i de l'actuar de cada home i dona de bona voluntat.

MIQUEL MASCARÓ

Demografia

Abril de 2002

Defuncions

Dia 7.- Magdalena Salvà Vallès "Salada", viuda de 88 anys.

Dia 18.- Antònia Mora Miralles "Pastora", viuda de 82 anys.

Matrimoni

Dia 20.- Pau Cirer Ferriol amb Maria Arbona Fullana

—oOo—

Temps passat

10 anys enrere

Maig de 1992

Inauguració d'"Es Cantó"

Dia 11 de maig es va inaugurar el restaurant "Es Cantó", situat en Es Creuers. Aleshores estava regentat per Bartomeu Miralles Tous "Marró" i hi treballaven 13 persones de les quals 10 eren montuïres. La cabuda es féu per a 600 places si bé es podia arribar fins al milenar.

25 anys enrere

Maig de 1977

Començament d'aquesta secció

Havent arribat Bona Pau als 25 anys els passat gener de 1977, a l'edició de maig d'aquest any començàvem aquesta secció, si bé en aquell temps apareixia així: "25 años atrás - Ocurrió en Montuïri". I com que ja fa altres 25 anys, que en duri molts més!

50 anys enrere

Maig de 1952

Cotxe fúnebre

El qui era propietari del cavall del "cotxe des morts", Gabriel Jaume Amengual, aquest maig de 1952 va comunicar que a partir del següent agost o setembre no podria seguir prestant aquests serveis per absentar-se d'aquesta vila. I dia 20 del mateix mes l'Ajuntament va acordar cercar-ne un altre.

100 anys enrere

Maig de 1902

Bany termals

Els metges havien aconsellat a Joan Gomila Alorda per motius de salut que era convenient prendre bany termals a Sant Joan de Campos, però essent mancat de recursos, l'Ajuntament a la sessió de dia 13 de maig de 1902 va acedir a carregar amb les despeses.

Noces d'or

17 Maig 1952

Joan Barceló Ribas "Meleneu" amb Francisca Ribas Gallard "Coixa"

Noces d'argent

21 Maig 1977

Mateu Bauzà Cerdà "Poeto" amb Sebastiana Ferrer Ribas "Xorri"

Pluviometria

Abril de 2002

Dia	2	44'1 litres m²
"	3	5'6 " "
"	4	10'7 " "
"	6	5'5 " "
"	12	8' " "
"	14	2'5 " "
"	15	3'9 " "
Total		80'3 " "

—oOo—

Apotecaries

5 Maig Vilafranca

12 " Ariany

19 " Montuïri

26 Maig Petra

2 Juny Porreres

Quinar en casa

Pastís de peix

Ingredients

1 rodanxa de salmó, 2 filets de lluç, 1 filet de dorada, 50 gr. de musclos i gambes, 1/2 litre de nata líquida, 6 ous, sal, pebre bo i nou moscada.

Elaboració

Es cou el peix, es mesclen els ingredients i el peix es passa per la batidora. Es posa a un motle i al forn a 150° durant 45 minuts.

MA DOLORES PINTENO.

Recepta guanyadora del concurs "Saber Vivir" el passat mes de març

Gloses

Als 68 anys

D'aquí dos anys ja estaré als setanta anys, ben complit, de que ho vegi, no ho he dit; si hi arrib, vos ho diré.

M'agrada molt quedar bé, setanta vuit en vaig fer, fins aquí m'hi trob molt bé, m'arruf molt i torn petit.

Ja fa temps que a Déu li escric per sabre si en llista em té per dur-me an es lledroner; tothom diu que estan molt bé, d'on ningú mai n'ha sortit.

Es viatge, aquest, petit, ha de ser poc divertit, per això ningú el vol fer.

AMADOR FONT



VERGER

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Ctra. Montuïri a Porreres, Km.1 • Tel. 971 646 695 • Fax 971 161 503

MONTUÏRI

El restaurant *Es Molí d'en Perons*

El restaurant Molí d'en Perons, situat damunt un turó a la part més enlairada de Montuïri, al costat del Molí d'en Ferrando, des de poc temps ençà s'ha convertit no sols en un lloc acollidor, sinó també en una talaia des d'on es domina bona part de la carretera de Manacor fins al Puig de Sant Miquel i tot el nou complex comercial recentment construït al llevant del nostre terme, de tal manera que les vistes de les que qualsevol comensal pot gaudir des d'allà fan que aquest restaurant es pugui considerar com un observatori privilegiat i a la vegada delitar-se dels exquisits plats que allà es condimenten.

Actualment està regentat per Antoni Veny Oliver, camponer, de 38 anys, qui des dels 18 ve dedicant-se a la restauració i, per tant, bon coneixedor dels secrets d'aquest art. L'administra i dirigeix ell i la seva esposa, ajudats per alguns empleats, i allà reben tota casta de clientela: montuïrers, mallorquins, espanyols i estrangers. Tenen obert per al públic des de les 13 a les 16 hores i de les 19 a les 24. El dia de descans és el dilluns. La cabuda és de 80 places, si bé en venir l'estiu pensen inaugurar una terrassa que els donarà més cabuda i confort.

D'entre els menjars cal destacar sobretot l'arròs brut i el de peix, així com tota casta de carn i peix fresc, excel·lint la palatina de xot. La rebosteria és tota casolana i a la vegada exquisida.

Se l'ha de considerar, per tant, un lloc atractiu, disposat amb molt de gust dins un ambient acollidor, tant els migdies com els vespres.

**El Restaurant
Es Molí d'en Perons està
al carrer del Molinar, 51
Tlf. 971 64 60 99**



Vistes exterior i interior del Restaurant *Es Molí d'en Perons*